

ORISEK MÁRTA

*Pünkösd felé,
pünkösd után*

ORISEK MÁRTA • PÜNKÖSD FELÉ, PÜNKÖSD UTÁN

ORISEK MÁRTA
PÜNKÖSD FELÉ, PÜNKÖSD UTÁN

Orisek Márta

PÜNKÖSD FELÉ, PÜNKÖSD UTÁN

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
Budapest 2016

Az illusztrációk Orisek Ferenc alkotásai
A borítón: Jézus anyjával találkozik a keresztyúton

A kötet a Szent István Társulat gondozásában,
a Magyar Írószövetség és a Canon Hungária Kft.
digitális könyvnyomtatási pályázatának
köszönhetően jelenik meg.

A mű kiadását az Océ Inkjet technológia forgalmazója,
a Canon Hungária Kft. biztosította.

A könyv kötészetét a Stanctech Kft. végezte,
a papírt az Europapier Budapest Kft. biztosította.

© Orisek Márta, 2016

ISBN 978 963 277 634 7

Szent István Társulat
10153 Budapest, Veres Pálné utca 24.
www.szit.katolikus.hu
Felelős kiadó: Dr. Rózsa Huba alelnök
Felelős kiadóvezető: Farkas Olivér igazgató

Előszó

Két fajtája van az „átlátható” embertípusnak. Az egyik korunk „remekműve”, a másik az álarc nélküli örök Ádám. Mindkettő Isten teremtménye s így a tulajdona is. Az első, egészen kiüresített embertípus semmivel nem akadályozza a manipulátorok dolgát. A második embertípus is fogoly, a gravitációs középpont, a Teremtő fogja, aki előtt az ember egészen másként és más okból átlátható. „Úr vagyok (...), aki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessen kinek-kinek az ő útjai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint” (Jer 17).

Orisek Márta ezt a második embert mutatja be az olvasónak a hittel átszőtt költészet nyelvén. Költői nyelve a hit nyelve – tehát a kereszt nyelve. Mert a hit – minden vád ellenére – nem ópium, de szenvedés. Értelmes szenvedés. Minden vers ennek a tapasztalatnak a lenyomata. Minden, ami van: értelmes. „A tüdő megáll, a légszomj kéje / létcserét ígér” (Sátrunk). Ezt az üzenetet csak azok hallhatják meg, akik nem félnek látóvá vakulni (Most!) Vakon is látni az képes, aki magára ölti a pünkösdi időt. Kilépni a pünkösöd előtti időből, elhagyni a pünkösöd előtti állapotot nem jelenti az emberi mivolttól, gyöngeségektől való megszabadulást. Annyit jelent csupán, hogy itt már, és ezután már nem lehet olcsón hozzájutni jó lelkiismerethez. Pünkösöd után élni annyit tesz, mint emberül élni, eredeti módon: lélekkel, lélekben, Lélek által. Aki így él, tudja, hogy az ember „nyugvó nap az égen” (Krisztus), hogy ezen az égen „halkabban élnek a felhők” (Advent, adveniat...!), mert itt mindent benőtt az ég...

Orisek Márta kötete zarándoklat az égbe.

Iancu Laura

Semper maior¹

„Őbelőle kultusz, dogma és rítus semmit be nem zárt és meg nem hódított.”²

Én Uram, én Istenem!

Humorod, az van.

Hogy került Hegyi beszéded a mesekönyvek közé?

Lázár Ervin Négyszögletűje mellől halásztam ki

két sor gyermekkötet mögül

Karácsony Sándor magyarázataival.

Éppen ma.

Arcod mesekönyveink

mögé rejtéd.

---

¹ Deus est semper maior. Latin mondás, jelentése: Isten mindig nagyobb.

² Karácsony Sándor: A magyarok Istene. Exodus, 1943, Budapest, 15. o.

„Minden másként van.”

Ezt megjegyeztem, ezt a mondatot.

Karinthyét s a Márai-filmben utolsót.

Azóta nem nézek filmet,

hisz úgyis minden másként van.

Azóta bármit látok, érzek és gondolok,

tudom, másként van.

Hogyan? Hát teljesen.

Így aztán azóta nem is létezem,

csak MÁSKÉNT

TELJESEN.

Pünkösdi útravaló

Karácsony Sándortól

„Szükség néktek újonnan születetek.”³

„Kérdezzük meg csak a nagy kísérletezőt, Péter apostolt: vajon milyen tanulsággal jártak különböző vállalkozásai attól a pillanattól kezdve, hogy az Úr az ő sziklaszilárd hitére építette fel ekléziáját? Hiába próbált megalkudni a főpap udvarán, a kakas szava megrikatta, és észre térítette. Hasztalan határozta el, hogy – a világos megbízást figyelmen kívül hagyva – visszatér elhagyott foglalkozásához, a halászathoz, egyfelől üres marad a hálója, másfelől szembetalálkozik elárult Mesterével, és meg kell fordulnia. Megsértődni is hasztalan iparkodik, mikor az Úr háromszor egymás után kérdezi tőle: Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem; a lelkesülő, meghökkent és elszomorodott ember mind a háromszor változatlanul ugyanazt a parancsot kapja: legeltesd az én juhaimat. S a meddő kísérletek után ott látjuk a kapkodó, bizonytalan embert a Szent Lélek kettős tüzes nyelvével homlokán, bizonyágtévő, egyházalapító igékkel ajkán, eljegyezve a diadal forróságában a keresztre feszítés kínjaival. Tehát ugyanott látjuk, ahol Pál apostolt, aki viszont egész addigi életét megtagadva, minden előzetes próba nélkül célegyenest előre megindul a damaszkuszi úton.

Aki azt hiszi, az igazi életből lehet tréninget venni, nincs tisztában az igazi élet lényegével. Próbáljon elképzelni egy turistát két ország határán. Végignézz a turista a határon túli tájképen, és az az érzése, eddigi gyakorlatai képessé tennék őt amodaát a legmeredekebb hegycsúcsok diadalmas megmászására is. Tegyük fel, hogy nem téved, izmaiban ott szendereg minden lehetőség. A feladat megoldása tehát nem az elégtelen tréningen múlik esetleg, hanem azon: van-e az illetőnek határátlépési igazolványa. Az igazi

---

³ János 3,7

élet lehetőségét sem tréning biztosítja, hanem a már többször emlegetett határátlépési engedelem: a végtelennek, örökkévalónak és csudálatosnak titokzatos birtoklása.”⁴

„Érdekes, hogy mindig egyformán szokott kezdődni. A régi ember szembe találja magát Krisztussal, és... nem tudja, mitévő legyen. Habozik, mint Keresztelő János (Te vagy, aki eljövendő, vagy mást várjunk?), belevakul az élménybe, mint Pál a damaszkuszi úton, vagy elkezd vele vitatkozni, akárcsak Nikodémus a sötét éjszakán: tudom, hogy az Istentől jöttél tanítómesterül... de mégis mond meg alaposabban és világosabban... mi módon születethetik az ember, aki vén?... Igen, igen, mindenki ezen a parancson torpan meg: szükség néktek újonnan születnetek. Mi módon születethetik az ember újjá? — tűnődünk valamennyien az újjászületésen innen. De a parancs nem enyhül, sőt egyre távolodik az önmagunk erején való megvalósítás lehetőségétől: bizony, bizony mondom neked, ha valaki nem születendik víztől és Szent Lélektől, nem mehet bé az Isten országába. És nyomban következik, mint újabb pörölycsapás: ami született testtől, test az, és ami született Lélektől, lélek az. Jaj, mitévő lehetek akkor én, aki magam is testtől születtem, jajdul fel a Krisztussal szemközt került szegény, nyomorult lény, az erendő bűn miatt. És következik a legkiábrándítóbb válasz, amely egyúttal a végső válasz is: ne csudáljad, hogy azt mondom neked: szükség néktek újonnan születnetek. A szél aho-va akar fúni, fú, és annak zúgását hallod, de nem tudod, honnét jó, és hová megyen: így vagyon minden, aki Szent Lélektől születetik. [...] A szél aho-va akar fúni, fú. Higgyük, hogy ide is akar fúni, és ide is fú. Mikor legtehetetlenebb az ember, akkor érvényesülhet vele szemben legkönnyebben a kegyelem, a megváltás és a lélek. És az egy szükséges dolog elkövetkezik nála, betelik rajta: az újjászületés. Nem úgy, hogy kúrálja magát, gyakorolja magát, nekividul, világos látása támad, egyre jobb lesz az emberekhez, hanem úgy, hogy mindezek megadatnak neki ingyen, kegyelemből, hit által. A külső kö-

---

⁴ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 86. o.

rülmények csak arra jók, hogy mennél hamarabb odakényszerítsék az embert a döntés elé, a magunk akarata csak arra, hogy kitárulhassunk a kegyelem elé.”⁵

„A léleknek [...] rá kell döbbsennie, hogy Jézus Krisztus bűnbocsátó, megváltó erejét az ő számára senki és semmi nem közvetítheti: sem keret, sem tan, sem liturgikus cselekmény, sem templom. *Neki magának, személyesen és személy szerint kell találkoznia Krisztussal, és Krisztusnak egyénileg kell őt megváltania.* Hagyomány, kultusz, közösség erre mind képtelen.”⁶

„Életem ifjúkori szakasza *út* volt, keresés és várakozás kora, amelyet rendszeres bibliaolvasásom korszaka váltott fel. *Adventet és Karácsonyt* jelentett ez a kor. A bibliaolvasó évek a szép, igaz és jó tételein keresztül vezettek, az *igazság* korszakát adták, s eljuttattak az egyetlen igazsághoz, Krisztus keresztyéhez. Életembe beleépítették *a Nagyhetet, Nagypéntekkel és Húsvétal egyetemben.* Most *Pünköst* is eljött hozzám, s az egyház közösségében kezdődik számomra az *élet.* Az út vége *az Atya kegyelméből* juttatta a Karácsonyt, az igazság értelme *a Fiú váltsága által* lett a kereszttitkából Nagypéntek után Húsvét, az élet készsége és képessége *a Szent Lélek* vigasztaló, világosító és építő *erejével* jelenti a Pünköstöt.”⁷

---

⁵ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 159. o.

⁶ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 148. o.

⁷ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 173. o.

Pünkösdi Lélek

Világra virágoztál parazsat szító szélben,
talpig mosolyban állok, létezem!
Sugarak lobogó sörénye villan értem,
méneseikkel múlhatatlan érkezem.

Szirmok pompája ölel,
léted szemérme öltöztet,
mozgásban tart, elaltat,
dajka-dalodban csöndem
csendítve hallgat.

Tüzet izzít a Szél, ébredek,
sejtjeim felfénylenek
venni, tenni eleven lényeged.

Levélváltás

Üzenet Jézustól

Az ég nyílik, csukódik feletted,
tág kelyhe színváltó szírom,
medrében mélykék irgalom,
reményed máshová miért temetted?

Belém temesd, ki Veled egy vagyok,
feléd hajol felhőin ezernyi lelkem,
hogyan benned néma fényt teremjen,
ha láthatáron túlról érted hallgatok.

Válaszom

Átnyúlsz a lelkek függönyén,
szívem csendjével láthatom:
egy fényfüzéréred ők meg én,
így világítasz utamon.

Lét-mélyből egyre intesz:
gyűlölni, félni nincs okom,
a fűzér láng egyszer kint lesz,
világ világát hordozom.

Virradat

Benned jön el a virradat,
megtalálod a kín alatt
fényözönnel az eltévedtet,
gerlehangod visszavezetget,
a kezed a kezdet, a fészek,
oltalmadban az idők készek.

Szívedre rogy az értelem,
lényed időtlent lélegző jelen,
vakító zenitig vonzó Napom,
élve fénytestté izzít, hagyom:
áramló ereim ölelő karod,
vérem irama örök válaszod.

Önélküle

1991–2006

„Ne követeljünk

Krisztus nélkül élőktől olyan teljesítményeket, amelyekre csak Krisztus adhat erőt.”⁸

„Jóságom” elbátortalanodik, ha *minden* emberen segíteni akarok, és gyámoltalanságában végtére is kifárad. Ha meg azzal nyugtatom magam, hogy úgysem segíthetek mindenkinek, lassankint orgazdája, cinkostársa vagy kibice leszek a többi ember felelőtlenségének. Az a bizonyos valaki leszek, aki bűnös ugyan (hiszen minden ember az), de azért nyugodtan alszik, hiszen megtette a tőle telhetőt, és sokkal gonoszabbakat ismer saját magánál.”⁹

---

⁸ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 187.o.

⁹ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 161.o.

Kabóca

1.

Visszhangzik vékonyka hangom
ős-mély mederben,
hajdani ligetek emlékén
innen lobban égig
az erdő esővert csokra,
innen lobban égig,
hangom a szikra,
fénye gyökerek szövédéke,
szövétnek,
lobogó lombokká gyullad az ének.

2.

Ősmedrű mélység magvai szállnak,
pihék, bóbíták, pilótaszárnyak,
pitypang-pörgettyűs helikopterek,
kabóca-térben érnek égig,
televény-erejük szórja,
szitálja széjjel,
morzsolja a Nap.

Hűvös nyelvére ki veszi éjjel
mind, míg altatja hétrét a kabócaszó?
Magvakra ki vigyáz?
Ki volna visszfényben tükör által a jó?

3.

A folyó sötét lángban áll,
harmadik partokat kutatva
hetvenhét-kabóca-éltű
pitypang-pilóta száll.
Porzó-bóbitás pitypang-pilóta,
égig lobbant erdő csokrának hőse
vajon hova száll?

4.

Zöld lánghabot vet az erdő,
folyó tükrén éj lobog,
rögök ősmedrű ölébe
hullik az apró pilóta,
új élete énekét
cirpeli kabócaszó.

Évszakok

Március

Lombozásban,
bőjti öltözésben
emlék vagyok csak,
téli paraszas kemence a
szájam, darazsas neglizséit
a fáknak értem: szerelmi jelvény
mind, irigykedem a magra, mikor vetem.

Április

Sugár-erek, föld-íz,
Tócsát rebbentő víz:
Esik, kis csápjain érez,
Szivárványos zizegés ez.

Május

Növendék ágak
apró nyújtózkodása,
hirtelen illatok buborékai
meg az újszülött s egy pillanatra
örökkévaló felhők.

Június

Magvak méhe, gén-eső:
fénnyel oldott, széteső,
magába botló teret
ölbe kap az eredet.

Júliusi szél

Szikkadnak,
befelegézik a húsok
a hangtalan köhögő,
konok-zöld levelek zugain,

virágok rejtik utolsó
szirmaikba kis pocakjukat.

Augusztus

Ikrásodó, délutáni fény:
a kristály a pólusok között kiválik,
örvényes légbe lényeg hull, szférikus szilánk,
s mivé nőni akarok, már bennem nő a fa,
ágbog, erdő, algafényű boltozat.

Szeptember

Hideg lángú, kék, vad éleket villantó évad,
patakozó fény pattogzó árnyai.

Október

Messze lobognak őszi tüzek,
múltni izgatja őket a szél,
dörmögő gondját ejti a köd,
tornyok lábához aludni tér.

November

Seb és sugár, égő ágbog,

égre csavarodó lángok.

Kihűlve hó-halálba hamvadó tűz

egy álmos állongással áldozó fűz.

December

Dércsipke-verő délelőtt, a nyíreken ágat

bogoz a fagy, mint gyenge cérnaszálat.

Egybeköthetne minket is finom, szép, cizellált

verscsipke hó-papíron, s mint apró, jeges cellát

laknám én szobormagányba dermedő királynő,

míg hajszálér-mintáimon a fagy lassan átsző.

Január

Nagykendőben ülök én

Fönn a kerek holdtekén,

Búbos kendőm jó meleg,

Dajkálom a csöndeket.

Február

Pirkadat pereg, porrá, betemet,
tar ágak tartanak süppedő eget,
tovasziisszenő gyökerük kutat
dűnéző időben áttűnő utat.

Kifordított tenyér, ölbe tett szavak

1.

Az este tócsákból issza hamvadó színed,
baktató bogár nyomát betűzi ritka álom,
szobád a hűvös ón egy ingaszálon.

2.

Tűnnek esti torlaszok,
Felszippan a fény hiánya,
testem árnyékomnak álma,
lassan himbálózhatok.

3.

Szél üregén a domb,
s mint néma kolomp
rázza okos-bolond
fejét a lomb.

Hérakleitosz

Tűz a házunk, éj lobog,
a folyó is lángban áll,
vissza oda sose lépek,
víz nem hűsít, lég is éget,
a parázs-szén megdobog,
sötét madár-pernye száll...

Semmiség

Füstszagú, januári napfény,
eltaposott tobozok fenyőillata,
a szélben az üresség beszél,
magam úrébe várlak így haza.

Szemérem

Könnyemből szembogarad kievickél,
orcámon szárítja szárnyát,
ajkamra röppen,
billentve
ujjamra veszem
apró lábacskaival, és
sötét tenyerembe rejtem.

Világvárosi est

Sötéten hallgató folyam
lámpasorokkal vált térjelet,
a vízig függő éj
tornyokon túlra emel fényeket.
Érezni a mozgó elevenség alján
a néma súlyt,
billeg az ég a hullámok tömegén,
ablakon átderengő utcafényben
billenünk egymáshoz te meg én.

Éjjel és nappal

Tüdőnk két hevült csillagcsokor hervadtig egybekötve,
vérünkben nyíló bimbóikat ajkunk bogozza össze.
Belőlem néked kél a reggel, tőled hozzám tér az éjszaka,
napom mindig éjdedbe múlik, éjded vérem virradtán ér haza.

A nyár...

A nyár
az őszbe tér,
a fürgé láb lassítja
léptét, megáll, üvegfény
mögött egy néma mozdulat
sodrása körbefon, tenger zuhan,
kristály-kék vakít, véred ölembe üzi
titkait.

Sátrunk...

Sátrunk
lombcsendben
a parti víz hullámverése,
egymás lélegzetében mosdva,
mosódva tisztaságunk az eredetig ér,
a tüdő megáll, a légszomj kéje létcsereét ígér.

Bizonyosság

Világom tágassága csontöböl, homlokod mögött ébredek.

Pénélopé Odüsszeuszhoz

Bárhol jártál is, sorsod vetülékszálait én oldozom el,
mert íme, készen a művem. Mindent beleszöttem,
ami voltál, a messzeségben kezem alá fonódtál.

Interglaciális

Mosolyod
csermelyében
láttam először magam,
addig szanaszét szeszéllyel
orrom, szám, hajam csak kubistán
szűkölt eszméletem torok-szorító torlaszain.
Már minden korok jegeces maradéka
folyammá olvad. Hol vagy?

Rembrandt rózsája

Pórusok mannaédessége, lehelet ernyős közele nővel,
lehull a csíraszemérem, aranybarna csend:
utolsó utáni megérkezésem.

Oldhatatlan

Lepergő végemig fonódnék
elfogyó kócguzsalyról én
erős jó kenderfonattá
kötni nehéz igéket
szelíd kezedre,
hogyan szeress
és csak te
szeress,
csak
te.

Lux perpetua

Lombhullástól

lombhullásig tart az év,
keresztek márványa hidegen ragyog,
levelek fakó fényét szűrük homlokunkra mindsze-
nti, párás templomablakok. Eltűnt a hó, elmúlt a nyári hó,
elszórt tollán fázósan kotlik bennünk az idő.

Egymásvilág

1.

Lángoló háttered
zuhogó nyárkeret,
magaddal elviszed,
utadon ősz sziszeg.

2.

Évek telnek ég alatt,
sötét rügyeken lakat,
megbotlik a végtelen
tővig zsibbadt réteken.

3.

El kell ballagni a Csöndig,
míg nem zuhog ránk durva rög,
s nem nő belőlünk dudva,
mert lábunk térdig vásik,
míg megölel a Másik.

Fény-kép

Átitat a fény.

Ha majd kiásnak

egy jövődő nyárnak

forró márványpadlatára

ciprusok tövén, a csontom

vak utam végén villanó vaku.

Függöny mögött

Haja hosszú, fekete ballada,
mindene oly kicsi, törékeny,
évek nyüvik csikorgó keréken,
trubadúrdalt kitől is hallana? Sok sérülés,
de nincsen látlelet, pupillája egyre nagyobbra tágul,
a fagy érte fényes lombokon átnyúl,
hiába gördül le bársony kikelet.

Aiolos

Hártyás lábú fellegek felfújt orcái,
testünk tömlőiben a dallam, a dallam,
akarat és képzet a világ nélkül,
ruhátlan süvöltő szél a képi síkon.

Kinn a tőke csupa dér

Hamvas volt,
gömbölyű, édes,
rothadatlan lesz, fanyar.
Csorgatod poharunkba,
szétgurult szemeket
nem bánsz már,
töltesz hamar.
Kályhánkban
venyige fog tüzet,
elmúlt a nevetős szüret,
palackban már a szín, az íz,
zamatát apránként kóstolom,
sűrűn, sötéten véremmé válik,
eléldegélek óboron halálig.

Groteszk

Kő virágzik künn az estben,
árnyékába árnyak járnak,

rengve lobban el a testem,
vízen a Hold tovavágtat,
békalencse nézi lesben,
zöld szemében mély imádat,
tavi béka szája keskeny,
torony ugrik, kong a bánat,
homlokodra pára lebben,
bonthatsz benne nekünk ágyat.

Nemezsátor

Már belefilcesedtem
szálanként én is, tiportak évek,
levegőtlen gyűrtek kényszerek, vágyak.
Milliárd törődött társammal összevegyülten
része vagyok a nagy titokminta sarkába ragadtan.
Áll a félgömb-gomolyag, bent szuszogó árny lakik,
karolja odakint a felhőkkel viselős, hűséges, égi fény.

Világtalan

Gyökérzetét szétterpeszti a nyár a tájban,
felhők lombjába szippant minden földi párát.
Az én szomjam nem talált eget és földet.

Jaj...

Jaj, kit találtam a friss tavaszban nyulászni, csigát szedni, bújni a kertet?
Jaj, kit találtam gyümölcsös nyárban gyermeket várni, örülni nekik,
már egyre nőnek, rájuk vigyázni? Jaj, kit találtam idegen őszben
sosem látottat ismerősen félelmeimet mind legyőzni,
ezer gondjával arcom redőzni? Szökik az idő,
porlik és törik, ki őrzi, ki őrzi?

Eltűnt regény nyomában

Képek sorjáznak,
közéjük lépek, szemem otthona,
szótlán nézlek, és e lakatlan pillanatban
tükrünk mögül ellép az idő.

Moduláció

Felmutatják üdvüket a fák,
nyugalmuk koszorúja zöld,
állnak ékesen, titkukat lesem.
Az a titok majd más titokba téved,
a fény pereg, és egyre rekkenőbb a hűség.

Szelfi

Engem túl tágasra szőtt a magány,
csodás halfogásom csupa talány:
kódolhatatlan mosoly-morze,
érthetetlen szirénhang-dimenzió.
Leszek én még valakinek így jó?
Hálóm csillag-távolokig szöve,
napi ügyek olykor kihullnak belőle...

Csipkerózsa

Fölmentem,
igen, mert tudtam,
meg kell indulnom felfelé,
ott fontam pókfonállal, vad liánokat
tekertem össze mézesmadzagokkal, gúzsba
guzsalyaztam magam is, a rokka pörgése elaltatott,
vadrózsa szötte álmaim. - Érkezése átcikázik
a rózsaszenderen, kardja villanófény,
Nélküle nem ébrednénk sosem.

Őfelé

2006–2012

„Jézus Krisztus: Szabadító.

Akkor jelentkezik, ha a lelkek raboknak érzik magukat, szabadulni szeretnének, önerejükben nem tehetik, tehát már csak a legelemibb életösztönből is segítségért kiáltanak. Nem jön ki ez az alázatos, rimánkodó hang a gögös ember torkából hamarabb, csupán végszükség esetén.”¹⁰

„Szabadságot csak Krisztus szerezhetsz, de Krisztus aztán szerezhetsz és szerezhetsz is teljes szabadságot.”¹¹

---

¹⁰ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 61.o.

¹¹ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 52.o.

Eufória

Végtére

kezed,

lábad,

fejed

szálkák, tüskék, szögek közé feszül,

örök idollá merevít a fájdalom.

Akkor

megérted:

ilyen

rab voltál

mindig,

ilyen szabad.

Apósom halálakor

Borod kilobban, tenyered elsötétül,

poharával az éj mögéd ül,

világtalan beszélget veled,

órája jött, megértheted.

Órája jött, oly lakatlan,

mint szavak nélküli mondat.

Asztal alá hullott igéje.

Az ember mit is mondhat?

Többet se, mint a parti fűz,

ágai pihegő ostorok,

lombja kucorgó, görbe tér.

Bábjait bontó pillanat rajában

Föld körül nyargal, árkot ugrik a hajnal,

feléd fordul és elér.

Látod már, hiába, minden Egy.

Ezerkilencszázhusz –

kétezer-tizenegy...

Időnk

Önátadásban kavics-simaságúvá
csiszolódott arc unokaaltató fénye,
meghitt beszélgetések hosszú évei,
némi előérzetes zűrzavar idősza,
botra támaszkodó utolsó hónapok
balsejtelem-kopogása,
kórház, koporsó...
És kezdettől végig a zene,
a zene túlvilági mosolya.

Öröklét

Az ember nem tűnik el nyomtalanul, hiánya lebegtet,
ki tudja, merre vonódó háló, emléke iránytű,
egyre körbejár, megállni képtelen óra...

Nagyapa bögréje

Julcsikám,
kapar a torkod,
egy kis teát, tudod,
ahogy a papa szokta...
Elhallgattam ekkor, mert
jelen időben gondoltam, és
úgy nézett rám a lányom, mint
máskor soha. A nagyapja minden
reggel jellegzetes módon megteázott,
a filter a forró-vizes bögrében ázott.
Papa bögréje üres, érintetlen,
nincs már, akire várjon.
Julcsi csendben leül,
hogyan egyedül
teázzon.

Májusi anzix

Nem tudom, miért, csírák, rügyek sötétjén
fájdalom van, fájdalmuk hajtja fényre őket,
növelnek ágredőket, nincs kint a benti kín.

A kinti kín redőkbe rándul,
erekbe gázol és tapod gyökértől csúcsig,
erdőnyit sajdul, sóhajt az ághegyen.

A benti-kinti kín csak egyre hajtja,
szalajtja, úzi nedveit mi végre?
Fenn árad és sodor öröm-szikrát a Kék.

„Vizeknek illatja” (Jób 14,9)

Életed elnyesik, rád gyújtják a kint,
föld alatti mélybe hullasz le megint,
pokolnak porába rőt pernyeként peregsz,
halálod keserű torkában hemperegsz.

Felégetett csonk vagy, csíra is lehetsz,
víz illatja ér el: moccanva eredsz,
szivárgó nedvek közt a sorsod is eldől:
sarjerdő serkenhet szimatoló sejtből.

Vigas

Csöndes vigaszt keresek, égen túlit,
amíg az idő hétrét múlik,
kinek árnyak közt nincs hatalma,
fényt vonhat szívére: héját az alma.

Tavaszej

Gyermekszuszogás
illatos neszezése
világot nyiladoz'.

Üzenünk

Én papírra írom.

Madarak égboltra.

Fűz ága vízre.

Már megint

Valami

feszít eget és földet.

Valami. Lám, sose fárad.

Robbanásra kész itt minden.

Csírák, szívek, idők, árak.

Valami

legbelül és legkívül

összeprésel és kiáraszt,

leteper és felmagasztal.

Mit kezdjünk újra értünk,

ellenünk gyürkőző tavasszal?

Hajnalaim alá...

Mintha csak a hajnal szólna
felhőt borzoló zsvajjal
tornyok közt lengő húrokon.

Homokföveny-halmokon
ma partom nélkül virradok,
mintha csak a hajnal szórna...

Ha folyóvíz volnék...

A víz, a víz, igen,
te is tudod, milyen,
én is tudom, ilyen:
esőben ázatlan,
elfutva maradó,
mélyével magasan
felhőket mutató,
nappalunk fürdeti,

éjünket áztatja,
szavak mögé szólni
vigyen-e hajnalra?

Templom ősszel

Gesztenyék hullnak, a fény nem éles,
már sárgább és sűrűbb, szinte édes.

Kint minden könnyű zöld-arany,
bent súlyos falak és padok:
erős fehér, megtartó barna.

A lélek is: kifelé ragyog,
bent ódon bútorzata közt
leginkább tisztulni akarna.

Hulló gesztenyék, a fény opálos,
ősz sóhaja templom, szuszogása város.

Kafka Margithoz

Anyám lehetnél, megértenél,
jöhetne bágyadt estre enyhe dél, mesélnék neked és megértenél.
Sóhajos meleg asszonyiságod mondatkoszorúkká váltott
minden árnyékban sarjadt virágot.
Új század sodrán a női bánat ezer árnyalata szövöi ruhádat
tovább, fodrán az idő árad.

Két gyerek

A kietlenül sötét koraeste
hazabaktató fáradtságát piros,
kétfülű, bohókás manósapkában
körbeugrándozó, virgonc kisfiú és a
kislány, aki még az imént oly elszántan
szontyolgott azon, hogy a rozoga biciklit
már megint tolni kell, s most épp bizakodva
tervezgeti, milyen sokat gyakorol majd a hideg
nappaliban a zongorán, hogy játszhasson egy dalt
Mikulás bácsinak. Az este fagyos, mint ősdi, alagsori
kályha, két gyerkőc villog benne, friss és eleven parázs.

Mosoly

Szelíden
kigyúlnak
izzó fényjelek,
tüzesednek, de nincs
salak, a pupillák parázslanak,
buzognak-mozognak renyhe idegek,
arcunkon egymást hívogató kályha-meleg.

Felismerés

Gyengéd isteni mű mosoly és derű,
már a végzet tűnékeny ígézet,
a halál szelíd mélyhegedű.

Ezer év a hazával

Hajlatait bejárva megkívánod először erősen: *itt élned-halnod!*

Jössz ménnel, harci lovakkal, pásztori népet igába hajtasz.

Magvakkal életet sarjasztasz benne, újat, vetsz és aratsz,

vérreddel öntözöd, utakhoz igazítod szép, omló testét,

téresen feszül, többre éhes, tobzódó hímek lesik,

rögébe hogy kapaszkodsz, és eljönnek érte

hidakkal, cicomás, városi csodákkal,

folyóit fűzőbe szorítják, ráadnak

gyári göncöt, és országok

utcasarkán kamattal

kamatyolnák.

Epifánia

A csipkebokor.
Csak ott a hegyen.
Porig sem égett.
Csak átmelengették odalentről
rézsút a réz-sugarak.
Csak ketten láttuk:
egy csipkebokor volt
és a Nap.

Völgykatlan

Fákat láttam,
fényvonulásban álltak.
Csak úgy, mint mindig.
Áttűnt rajtam a látvány,
figyeltem,
mennyre nem vagyok,
mennyre csak a táj van
vörös fényvonulásban.

Keringető

„Kacagjunk, kocogjunk!”

Dr. Bagdy Emőke

Keringetőként

kerengünk táguló körökben,
a külső mint a belső, zárlatainkat oldó
körtáncainkban mindenki első.

Indák, szőlőlevelek,

polgári ház,

magas, fényes veranda-ablak.

Pár csepp szemerkél, enyhe, pilledő sötét,
lazán, lejtve futok, futkározom kínálkozó,
őszesti áramokban fülledt, pállott

kényszereinken túl

az udvar falai mentén körbe,

magam is körkörös keringető edény.

Keringetőként kerengünk táguló körökben,
a külső mint a belső, zárlatainkat oldó
körtáncainkban mindenki első.

A küldött

Igen,
poros úti köpenyben,
poggyászt cipelve érkezik,
senkinek nem tűnik fel az állomáson,
amíg meg nem szólal, amíg rád nem néz.
Honnan veszed észre jövetelét?
Honnan veszed észre,
hogyan épp küldöttként van jelen?
Biztos nem tőle, hisz nem tudja magáról,
és ha próbálsz értésére adni sejtésed,
erősen tiltakozik. Így aztán
személyesen nem is
hozakodsz elő
a témával,
hogyan küldöttnek
tartod, és azt is jól tudod,
versben sem érdemes megírni neki,
de hát költő vagy, lehetetlen,
hogyan le ne jegyezd,

amit tapasztalsz.

Figyeled, ahogy megszólít
gyermeket, szülőt, pincért, kalauzt.
Mindenkit ismer? Dehogy. Azaz, persze,
hogy mindenkit ismer, hiszen mindenkihez
küldték. *Isten angyalainak nincsen*
szárnyuk, ő nem tudja magáról,
de én tudom róla,
hogyan az.

Uram, kereslek

Feltört
diók a dimenziók,
az idők és terek,
töveteg hangya,
utánad eredek
– bármilyen sok van –
a járatokban.

„És elválasztá...”

Kifordultam az ajtón.

Akkor reám hullott

és szelíd erővel

mélyre vont

tekinteted

oda, hol

Mind

Egy:

hét

nap

előtti

csend.

Álmától

felrebben,

visszahőköl,

azután mégis,

mégis belekezd:

fényt választ el és

kék vizeket elrekeszt...

Épp kifordulok az ajtón,

itt vagyok, most hol lehetsz?

Gyerekek

Julcsi
copfos babafejeket
készít szorgos elmélyültségben,
Bálint saját birodalmában alkot a galérián,
ki tudja,
mit, majd lehozza.
Tudom, nem én őrzöm őket.
Honnan is lenne bennem ennyi teremtmőerő?
Csak segíték.
Most éppen azzal,
hogyan szóltanul örvendezem,
hallom szívük felett az angyal csendjét.

Találkozás

Megérintett a pirkadat,
megsimított, elszaladt,
tenyerén hordja arcomat.

XXI. sz-i misszionárius portréja

Két lábon járó ügyletrengeteg, e bozót mögül néha integet,
aztán csak ágbog, csak túske mozdul homlokán,
előtte, meggyújtva alatta, jelen van még,
de gondja túske-füstje eltakarta:
Már irataiba temetkezve ül,
Krisztussal lakozik
mélyen belül,
nem lát,
nem hall,
a Lélek is így,
ilyen áttetszőn lebeg
csöndidőket mérő, szorgos
szívünk felett. Térítő, XXI. századi,
csak lenni épp, és alig látszani, tenni észrevétlen,
mert bőven van dolog: a zsoltárhangok látatlan boldogok.

Tapinthatóvá szőtt végtelen

Kubinyi Anna textilművész emlékére

Kilátni énből, sorsból,
kinőni kulturális ténykedéseket,
a minták mögötti jelszövedékre lelni
határt vonó szavak helyett. Sose mondani: „fa”,
de emberöltőnyi sudarat látni, levélben lélegzetet,
élni párát ziháló erezzettel őrzött cédrus-évezredet.
Nem mondani: „fű”, csak figyelni, miféle derű
érik égig, kis kardja fénylik, nem adja fel.
Elfelejtetni: „ég”, nem tudni: „kék”,
áttetsző hajnalon, villogó reggel,
lobogó délben, izzó delekre
boruló estben megállni,
tapintani az időt
szótlanul:
látni.

Nocturne

Fázom.

Székemhez cövekelve

borzongok, várom az éjfélt.

Várom jeges éji fellegek rianását,

essen belé a Hold! Lesem levelek

összebúvó, fagyos riadását,

rőt díszük a lázfolt.

Hallgatom:

habókos ötletek

percennek koponyámban,

de jó az Isten, mert mindig

ősz, tél, tavasz és nyár van.

Pityókák

Nyirkos ládákban áthűlt, szégyellős gumók.

Nem melengette nap, nem simogatta őket szellő.

Föld adta földnek násztalan, kucorgó testvériségre

összebújni hidegen, keményen, piszkosan.

Kusza csírák tömeg-magánya,
kalásztalan kenyerek, táplálékgöröngyök,
éhség aranyrögei. A hó-tükör szaporította,
téleesti pászmafény a mélybe halmaikra
gyöngyszilánkokként potyog,
göbök, dudorok felragyognak,
mint *nyakamon a kláris*, végül
kigyúl a Tejút fölöttünk,
e borzolt, fehér Isten-szakáll is.

Kékszakállú várán túl

Bensők, *jonhok*, szívek mélye, Judit koronázott éje,
délceg herceg árva vára, csillagcsokros éjszakája
ajtók mögé visszazárva.

Zsarnok kínból lesz zsarátnok: éveken felizzik a Nap,
aki vak volt, az lesz látnok, fényküllőzött álmainak
abroncsai bolygópántok...

Lépcsők

1.

Lenn a
völgyben
a kémények
öble még füstöt
lehel, de fenn itt a
hegyen már könnyű,
sugárküllős napernyője
után lohol a szél, fölszáll,
égselymét estére összecsukja.

2.

Kibomló
pergamen-
tekercs az ég,
átvonuló felhők
rejtelmes, ó-héber
talánya, vagy tán
különös arab
makáma,
sorai
közt a
Nap ma
titkos ábra,
félelmetesen,
hatalmasan ég.

3.

Ügy

gond

között

a résben

szót szítál

örök moraj,

te csak fülelj

és ne moccanj,

űrökben ott van,

zúg dolgok menti

sötét zegzugokban,

most

is búg,

résbe fú,

folytonos

üzenet e zaj,

üregbe dobban,

lejt lépteink után

lenn a nyomokban.

Míg alattad föld reng,

fenn

gond

kereng,

megérted,

és földereng

e furcsa moraj,

mint antik lámpás

kelyhében tiszta olaj.

Kinek a
szeme néz itt
a hang üregéből
asztalra székre és a
mosatlan edényre, kié a
szempár, időn túlról tévedt
idáig, tekintetének ereje, mélye
látszik, és rendet sugároz akkor is,
ha kedvtelve, otthonosan éppen
derűs rendetlenséget játszik:
a tavasz benne hópelyhet
virágozik, és nyarak heve
hull, mint fáról sárga
levél, az ablakok
üvegén fagyos
tűszirmokat
szikráztat
kihunyó
napba
a tél.

Álmomban
született a tér,
fény-ízű levegőt
teregettek a hegyek
barna bütykös ujjakon,
napszitta kézfejeken, mint
asszonyok rétesnek a tésztát,
hatalmas, áttetsző levegőhártyát
lebegtettek esővert bütyök-ormok,
hegyláncok hulláma vonta szét egek
érzékenyen vibráló membránfeszülését
egyre messzebb, egyre vékonyabban azt a
lengé bizonyosságot a semmi és valami közt:
a hegy-anyák barázdált kézfején lebbent, terült
a fény és éj, ég és mély, se szakadék, se maradék,
szél sodorja, nap süti, múlhatatlan menyegzőre elég.

6.

Túl
időn
rágja rőt
rozsdafolt,
molyfelhő úzi,
sáskaraj emészt
a földet, a négy lovas
vágat, jeges űrt dönget,
a bárány, ama bárány
a vakító csöndben
éles fényt legel,
új mennyívet,
talapzatot,
földet,
eget,
egyre
tágabbat a
pernye-szagú
szél szívébe lehel.

A szél elfárad, fény soha, fény az idő otthona,
 nem időben fut a fény, benne fut el az idő,
 fényen átlőtt vasgolyó, lyuggat egyre,
 célt nem ér, céltalanba lőtt acél,
 mélyén hullok, mint a kő,
 minden véges gravitál,
 van-e, aki hazavár
 s fényen túl is
 megtalál

...

Mint Lázárt Jézus

Megírta János, egyet hogy szerettél:
 könnyezve hívtad élni negyedik napon.
 Bizony járhatnánk úgy, miként vezetnél,
 s visszahozna közénk minden alkalom.
 De hiába éltet értünk Égi Hatalom,
 ha nem vágyunk vágyva Téged,
 Tiszta Oltalom.

János 20,7

Istenem, életem,
légy nekem énekem,
puha bugyolát énnekem
adjál szavakból végtelen
lassan hajnalló éjeken,
Igédde! légy velem,
a harmadik napra
hasadó hajnalra
a magad türelmét,
csendből szőtt elméd
add, hogy azt a kelmét,
a véreset hajtva hagyjam,
s ne bántson az emlék.

Krisztus

Isten csillagokat szórt, a mindenséget.
Néhány jól hullott, apróbb-nagyobb bolygókat termett.

Aztán újra kihullott kezéből egy csillag,
csírázott és Napot növelt közénk Isten magvetése.

Idők méhében növekvő Napunk,
jászolba takarva, vérbe borítva, halotti lepelbe burkolva
világítasz át szemünk hályogán.

Elalszunk vagy felhő takar el, hogy meg ne vakuljunk,
míg teljes fényedben mutatkozol.

Pályádon körbeértél hajnaltól hajnalig.
Aludtak még József és Mária,
míg új fényt vont az égre játékos mosolyod.

Tomboló, déli sugár:
fülét sunyva álmos csacsi baktatott alattad kelletlenül.

Alkonyat:
sötét kereszted széjjelhasította bíborpalástodat, az eget.

Éjjel hol jártál, azt csak te tudod.
Hajnalba nem lelvén örökre megtaláltunk.

Teljes pályádon körbeértél: gyűrűddel eljegyeztél.

Amikor az összes képet eldobom, amit festettek rólad,
amikor az összes hozzád zengő orgona- és harangzúgásnál
hatalmasabb csönd érkezik, tudom, jelen vagy.

Míg szóltam Hozzád, gyermekem hálósák nélkül elaludt.

Álmában húztam-vontam kicsi kezét és lábát.

Meg se rebbent, sóhajtott egyet, hagyjam a hatalmas csöndben,
amiről én már verselek, s neki még természetes.

Öledbe vetted, álmában fejét simítottad helyettem is,
megbocsájtva újabb önzésemet.

Olyanok vagyunk mind, mint a nyugvó nap az égen,
legkegyesebb érzésünk az enyhe szégyen,
csendes megadással pironkodhatunk.

Első és Utolsó

Míg újszülöttként a nővérszoba polcain éjszakázunk
váltott bömböléssel, fölénk hajolsz, egyre közelebb.

Kinek, mikor érsz szívéig, ez változó,
halálunkkor már ott vagy.

Jézus és Bartimeus

Végre
megérkeztél,
Téged vártalak,
csak Thimeus fia vagyok én, a vak.
Fennen kiáltok:
adj újult teremtetést,
mint egykor Jerikón,
hályogon teremts rést,
mielőtt arcod az alkony bevérsi,
szeretnék én is a szemedbe nézni.

Könyörgés

Bizony

por és hamu vagyunk,

halálnak halálával halunk.

Jöjj el, jöjj el, fodor fejér bárány,

a napot, a holdat szarvad között hozván!

Ördög intésének engedtünk, ama gyümölcsben

halált ettünk. Jöjj el, jöjj el, fodor fejér bárány,

a fényes csillagot homlokodon hozván! Ne legyen

híjával szenteknek serege, teljék be mivelünk annak

kegyes rendje! A mennyei harang húzatlan szólalják,

a mennyei ajtó nyitatlan megnyíljék, a mennyei karba

mindünk felvétessék, harmad kakasszókor legyen már békesség.

Vakvágány

Köszönöm, Uram, látok!
Bodzák borongnak szelíden,
korhadt talpfáimon indulsz,
rozsdám éri árnyad a sínen.
Meggyógyítottál, vakot:
Elhagyott sín pár, látlak,
rideg és merev szálaim
rezdülve térülnek utánad.

Hála

Majd elnémít végleg a sugárözön,
áttűnő létemmel Hozzád költözöm,
tág ölü csended melegét köszönöm.

Tanácsok

Wu-wei: járj az Úton, semmit se tégy, ne félj!

Szamszára, Nirvána? Ne bántson szenvedély!

Légy végül árnyas, gyümölcsös terebély.

Vihar a Genezáretin

Egy

tekintet,

a tó s az ég:

mélykék erők

tükrök mögött.

Víz- és szél- és bolygó-örvény.

Van, aki látva látja,

Átala szelídül,

Átala csendesedik meg a Törvény.

feléd angyalok

és pásztorok nyájak

vidékek városok hegyek

tengerek sorokban menetelve

végtelen vonulva mint ősi sztéléken

asszírok perzsák háromkirályok hatalmas

hada elhányják fegyverük pajzsukra tapodnak

felszántják a tengert bevetik kenyered meglegyen

hegyet hordanak hegyre Golgotádnak városok robaját

gyűjtik trombita torkába vidékek minden nyája

hozzád seregeljék nyájak összes pásztorát

csak te pásztoroljad angyali szóval

elindulnak feléd sorokban

menetelve végtelen

vonulva mint ősi

sztéléken asszírok perzsák

a három királyok hatalmas hada

angyalok és pásztorok nyájak

vidékek hegyek tengerek.

Övele

2012–2014

„De egy Krisztus.

Kibékítően, megnyugtatóan, mindenre elégséges mértékben egyetlenegy.”¹²

„Hiszen Ő itt van velünk, az Ő ügye jó ügy, annak a kimenetele nem kétséges, akármi legyen róla általában a világ különvéleménye, vagy pillanatnyilag a mimagunké is. Ő itt van velünk, Vele együtt megyünk alá az örök emmausi úton, csak (hogy fogunk ezen egyszer még resztelkedve csodálkozni) valami elhomályosította szemünk világos látását, s – akármilyen hihetetlen – nem gerjedezik a mi szívünk mibennünk.

Ez a valami, ez a hályog, vagy könnyfátyol, vagy nevezzem akárminek, ez a megismerésünk akadályá. [...] Ez a valami: mi magunk, a magunk reménységei, saját befele fordulásunk. Önmagunk babusgatása, sajnálgatása, elsiratgatása. Magunk álljuk el a felé irányuló tekintet útját. Míg figyelmünk fel nem szabadul, nem fordulhat kifelé, feléje, nem is ismerhet rá.

Óh, ezek a mi reménykedéseink! Ezek csakugyan kútba estek, szertefoszlottak, illúzióknak bizonyultak. Csak még azt nem látjuk világosan, kegyetlen hűséggel és örömosztó bizonyossággal, hogy: nem kár értük. Akármilyen szépek voltak, ha Krisztus itt van velünk, az ő romjaikon állva, de itt van velünk, akkor minden szépségük ellenére sem voltak maga a Krisztus, tehát egyáltalában nem kár értük. És ha Krisztus csak így, az ő megsemmisítésük után vagy éppenséggel annak az árán mehet így békességesen mellettünk és velünk az úton,

---

¹² Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 66.o.

hát akkor meg, hála Istennek, hogy minden reménykedésünk odalett, legszebb terveink füstbe mentek.”¹³

„A Biblia hármasságban szól az emberről: test, lélek, szellem. [...] A pszichológia mostanában kezdi fölfedezni ezt a harmadik elemet, amit pneumának mond a görög Biblia és nagy vita van, hogy ezt hogy kellene fordítani. A Biblia-fordítók úgy döntöttek, hogy a pneumát is léleknek fordítják. [...] A pneuma titokzatos, különös része az embernek, az „isten” énbenem.[...] Ez az az antenna, amivel veszem az Isten adását, de egyúttal az a tartalom is, amit vettem az Istentől. [...] Újember és óember nem erkölcsi megkülönböztetés. [...] Az új ember azt jelenti, hogy egy dimenzióval több. [...] A pneumája megelevenedett, és behallik a túlnaniból az „Ige” és telítődik a pneumája a túlnanival. [...] A Pszichológiának eddig „bűne” az, hogy redukálta az embert arra a két dimenzióra, hogy test és pszüché. Ebből a redukcionalizmusból kezd ébredezni a pszichológia és tapogat egy következő dimenziót.¹⁴ Ez a következő dimenzió a Biblia fogalmazása szerint a Szentlélek¹⁵. A Szentlélek dimenziója az, amiben igazán újember lesz az ember.”¹⁶

---

¹³ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 96.o.

¹⁴ Victor Frankl logoterápiájára utal itt Farkas József.

¹⁵ A görög Bibliában a Szentlélek neve.

¹⁶ Farkas József: A pneumatikus ember. Bp. 1995.

Pneuma

„Mert akkor már szavakban fog állani az, ami most még szavakat kérő belső valóság. És akkor majd az elmék, akiket illetnek a szavak, visszakeresik azok eredetijét, és majd feléled bennük ugyanannak a szélvésznek a zúgása, amely ott fű, ahol akar.” (Dienes Valéria)

Ahol a
csillagpályák
ütemre mozdulnak,
malomgalléros tánckar
Tejút-uszályal, bolygódiszes
abroncsszoknyájuk parancsolóan és
feszesen kitart, mi mind ott egybeérünk,
a nagy bálterem padlómintázata látszattal áltat,
nem számolható, ami számít, iramlík, árad a Közlés
futórózsaként, *kifesző* módon oda, hol a nagy ünnep áll,
múlhatatlan, tetőtől talpig mosdik a mostban. Fejünk búbja
bizsergő toronygomb, barokk múltunkat benőtte az ég,
áram iramlík rajtunk Föld szívéen át vissza a Napba.
Galaktikus bibéket beporzó, kerengő Napok,
szikrázzatok bennem, ez a dolgom itt.
A boldogság nem álmokból fakad,
megtalál, elér, ha nyitva vagy,
életre tár, nincsen határ,
mit zártnak hittem,
tárva hazavár.

„Az égben bál van...”

Élet
mosolya
suhan a kép felett,
az ősz már nászra vetkezett,
nyűtt, rongyos ruháit váltja újra,
fogyhatatlan jövőt forrásozik a múltja.
Nem fagyasztom magamat én se szóba, képbe,
álca, tiprom a táncba.

Mindszent jön

És akkor
visszatértem,
kérdeztem tőlük,
mi lett a tanítvánnyal
másnap? Ismerem őt, tudom,
jobban kellek neki, mint másnak,
ő az, ki vár engem halálíg,
mert újra és újra kellek
a kétkedő Ikernek,

hogy Én mondjam neki:
az életünk nem vásik el soha.
Nézd, ősz vagyok, a tavasz Én leszek,
fájó csontjaid ölén nővő unokáid,
halálukon is túl VAGYOK,
mindszent jön,
bocsásd
ujjad az oldalamba!
Láss Engem évről évre újra!

János apostol imája

Asztalodon aranytál, csöndedbe font fényshalag,
ingedbe szőtt aranyszál voltam én, láthattalak.
Tudom, inged leveted, csöndjeidet kibontod,
aranytálad elveted, véred értem kiontod.
Harmadnapon újraszövőd aranyszálad, szalagod,
éggel teli tálak között ülünk, nézlek, hallgatok.

Péter apostol imája

Halálod oltárán hagyta, áldozatra hiába kínálkozó madarat,
repüljek tovább az ég szivárványhártyáján túl,
a Nap sárgafoltján, csillagok pupilláin,
galaxis-pályák csarnokvizein,
a vakság szemgödrein túl
Lelked látóterében.

Sztalker lánya

Legyél keresetlenül jelen,
rád talál minden csoda,
jelenségek jelenének
 lehetsz meghitt otthona.
Amit meglátsz igazán,
köszöni tekinteted,
a pohár föleszmél benned, új jelentés lepi meg,
s mint akit ma táncra kértek, már nem merev, nem kataton,
törékeny révületében megindul az asztalon.

Mély eszmélet

*„...Csak arra kell vigyázni, hogy az elme ne magától mondjon Róla valamit,
hanem várja meg, amíg megszólal, mint valami beszélő Fény vagy fénylő
Beszéd.” (Dienes Valéria)*

A test pezsdül, mozdul, vértéz,
lelkünk figyel, érez, kérdez, létünk
nyüzsög, rezeg, árad, estefelé jól elfárad.
De Valaki legbelül, bennünk értünk csendesül.
Sosem ágál, sosem jajgat, értelmén túl éber: hallgat.
Nem testem Ő, nem is lelkem, mély eszmélet, Ő a Szellem,
nem érzés, akarat, elme, Ő bennem a lét figyelme,
erős, belső ragyogásba hívogat az Ő talánya,
minden kinyílt ököl ölében tündököl.
Másfelé Buddha, itt nekem Jézus,
távol a Gangesz, közel Efézus,
a szentek szentjében vagyok,
széjjelfoszlanak káprázatok,
amit tudtam, kár s szemét,
a vers is csak tükörcserép,
szavak hullnak szerteszét,
színről színre várja régen
a futót benső, lelki térben,
mélyek mélyén, pályavégen
életének múlhatatlan koronája:
tűnt világa semmi-árja táguló öblén
fénykörét Ő tárja túl értelmén a szavaknak,
ezeknek is itt, Átala üzen a hit,
kútmélyről is világol
ragyogó zenit.

Honnan a derű?

Belső fényem először anyától kapom.

És ha nem?

Másodszor azoktól, akiknek belső fénye van.

És ha nincs?

Harmadszor:

Én magam keresem, akarom nagyon.

S ha mindhiába?

Aztán...

Egyszer csak elkezd derengeni,

és – nem is értem, hogyan – már ragyog.

Honnan, mitől, kitől?

Vagy eddig is fénylett,

csak még árnyék vetült rá,

s ahogy a bálványok fogynak,

mint uborkaföldön a madárijesztők,

kiderül, idelent is szikrázva tündöklük minden.

Nagypénteken

Ma bármibe kezdtem, sötét volt, és félelmetes is.

Úgy tudtam, nem szólhatok veled sem,

ki kell inni a keserű poharat

a mennyei tériszony

pokolfenekéig.

Itt az est,

a sírba

tétetett a test,

kifizették a tettest,

üres keresztekre a szél

hord homokot értelme-vesztett.

Lelkek nélküle...

Kútmélyből szólunk.

Tériszony. Mégis valahogy

kényszerítettünk egymáshoz lépni.

S akit megszeretünk, az ránk várt éppen,

szívünk markolva vezet olyan terek visszhangos

öblein át, melyeket egyedül bejárni nem mert.

Halálos csönd van most a mennyben.

Mintha sohase lenne vége...
Csörög a telefon.
Nem hittem,
hogy ma felhívsz.
Milyen boldoggá tesz
az a kútmélyből szóló másik,
milyen közel van abban a miénknél
végtelenül nagyobb mennyei tériszonyban,
mely Isten alázatának titkához elvezet
a veremsír szikla-mélyén át,
kultuszainkon,
rítusainkon, dogmáinkon,
szentélyeinken túl a töredelemig.
Köszönöm, hogy hívtál,
és megkérdezted,
vacsoráztam-e már,
és mondtad, ami számomra
igazán csak veled együtt hihető,
mondtad, hogy bizonynal,
idén is ránk talál
Hozzá-érkezésünk.

Fölemel, föl

Ha négykézláb mászunk, *nem emel föl.*

Szabadságunk, hogy felálljunk:

Kelj fel és járj! Kelj fel és járj!

Ha felálltunk, Őt meglátjuk,

lehetetlen azonnal nem leborulnunk:

Én Uram, én Istenem!

Én Uram, én Istenem!

Leborultunk s magához vonz,

fölemel, föl: másként látunk,

másként állunk, másként járunk.

A Hasonlíthatatlan

Időként nem jó, nem marad, nem múlik,
térletlen telik, soha csordultig.

Töretlen pálcaként tikkadni terel
szomjas csúcsokig, s hullni enged el.

Zúduló folyamként mélyek mélyein túl
egyetlen deszkaszálon világra ölel.

Öbenne

2014–2015

„Aki benne él a kegyelemben,

egyedül az érezheti meg, hogy az végtelen (és azzal válik az én osztályrészemmé is, hogy nem igényelhetem). Aki meg van váltva, az értheti meg igazán (és *csak akkor* először életében), mit jelent a bűnök terhétől nem terhelve és szennytől nem szennyezetten felegyenesedhetnem a porból, megindulhatnom az egy helyben veszteglésből. Akiben Isten Szentlelke él és munkálkodik, csupán annak lehet szabályok és előírások nélkül mégis mindig csak az egy lehetséges irány felé dönteni és haladni.”¹⁷

„Hiszem, hogy az Isten Krisztus által szabaddá tett, következőképp megszabadultam a bűntől és haláltól, tehát szabad vagyok. Az, ami ezen a ponton a protestáns lelket valóban azzá avatja, ami: a skrupulus nélküli szabadság. Szabad vagyok, amit mostantól kedve cselekszem, azt *szabad* cselekednem. Nem mérem esetről esetre sémákhoz, nem utánzom mások erkölcsi modorát, nem szorongok attól való aggodalmas félelmemben, jaj, hátha nem sikerül — mert nem élek többé a törvény nyűge alatt. A törvény Krisztusra vezérlő mesteremmé lett, rajta láttam be, hogy tehetetlen és képtelen vagyok betölteni magam erején, miatta törtem össze, s lettem kénytelen Krisztus segítségét igénybe venni. Azt pedig, hogy Krisztus valóban megszabadított a bűntől, és én azóta csakugyan szabad vagyok, nem pedig holmi önáltató fikció vagy misztifikáció mámoros álmodozója, azzal a ténnyel ellenőrizhetem, hogy képes és kész vagyok a másikkal együtt élni, ami a legnehezebb feladat a világon, mert szolgálat, áldozat és szeretet nélkül megvalósíthatatlan.”¹⁸

---

¹⁷ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 102.o.

¹⁸ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 149.o.

Teózis

Uram, egy vagyok Veled,
a tenyerem a tenyered,
a csatáimat Te nyered,
a kenyeremet Te adod,
orcád-képű magzatod,
harcod lépő hadnagyod
szelíd üressége vagyok.

Éji fohász

A jelenlét a tiéd, Uram,
csak Tebenned van a VAN,
máshol elporlik, eloszlik nyomtalan.
Te vagy az egyetlen találkahely,
és nem pillanatnyi, de örök,
én másoknak is mindig
Tebenned örülök.

Igen

Isten gyönyörű mosolya kísér a láthatár mögött,
Testéből testem lett, Lelkéből lelkedzett
Szerelméből szüremlett
szívem gyökere, ága,
rezgő levél
a létem,
Eszméletében eszmélő énem nyíló karok nyíló virága.

Angyalod

Terheid emeli tekintetével,
kezed lendítve ad szabad kezet,
belsőnél belsőbb hallásod, karmestered.
Lélegzetteddel lépdél, érzi a lényed, múlik időd,
türelme éveid hosszán túli muzsikává szabadít téged.

Szodoma

Mérgezett világban
összekapaszkodva élni,
szívünk katakomba-mélyén
életre lopni egymást a harsogva
felkínált tetszhalálon túlra,
s nem nézni vissza!

A küldött

Megérkezett.

Mit mondjak erre?

Itt van. Azonnal megjelent,

ahogy megszülettem. Megszülettem

negyvennyolc évesen, szemeim kinyitottam,

ráláttam torlaszos tetőkre innen és túl: boldogan halok,

nála előbb vagy őutána, mindegy, itt van, itt van innen és túl...

A Grál

Boldogságot keresel?

Boldogságot?

Igen, létezik.

Kiürített tálak,

elhamvadt kéjek

hajnalán megtalálod:

mikor senkinek sincs már

víg bora, a Nap-szülő ég bíbora

csordultig patakzik üres poharakba.

Pneuma Hagios

Égből teremődött orcák,

Égbe mártott kézfejek,

Égre pattanó rügyek

a szívverés felett,

Égig ocsúdó ágak,

Egekig lengő lángok,

Égről égni hullt öröm:

könnyüinktől gyúlt zsarátnok!
Bordánk mögé szorítjuk szívünk,
így repül, a föld, a lég, a tér a szárnyai
mögé a messze tűnő távolokba visszanehezül.

Eucharistia

Örökkévaló mozdulat,
a szél is épp így simogat,
így tódul rajtunk át a vér,
így adja magát a kenyér.

Hajnali fohász

Hajnali tavak tükrén fényed a lábnyom,
derengés kárpitját hasító izzásod áldom,
megyek utánad kinyíló vizeken túl,
túl a hallgató határon.

A társ

Tenyerünkkel portalanítottuk,
mosolyunkkal kortalanítottuk,
tekintetünkkel tisztára mostuk,
tükrünk lett, egyre fényesebb,
Isten-képmásunk benne élesebb.

Embernek lenni

Szívet hordozni mit jelent?

Buzgóságot, fáradást, Hold-delejben árapályt,
Nap-támadatkor ég zsámolyán derengő zsolozsmát,
Nap-szentületkor emlékek lábnyomán induló botorkát
álom felé szelíden. Elbocsátjuk éjjel hűséggel, szabadon,
várja miénknél mélyebb oltalom. Hatalmas közelségben
csönddel, hívással telik a szívünk estétől reggelig
ott, hol kenyerét osztja újra, ki egész nap
látatlan kísért Emmauszba.

Az élet útjának felén

Újjászülsz

engem, Istenem,

(csak a töltött káposzta

közben le ne égjen),

„nel mezzo

del cammin di nostra vita”, újjászülsz itt, életközépen.

De hát Nikodémus idősebb volt, és mégis,

múló kronosz-időnk

csak számunkra fétis,

Te jössz és mégis,

forgószeledben fordulat,

nem bölcs megfontolás,

nem is hangulat:

helyzeteinket teremted,

hogyan lenne hová elérnünk,

adsz időt, módot eleget

öledbe hulló gyümölcsé érnünk.

Háromféle szeretet

Erőszunk vágyik a jóra,

keresi-találja,

nem ő váltja valóra.

Fíliánk alkot, teremtve él,

egyedül gyenge, társakat remél.

Agapénk boldog, vágyak nélkül is az,

döntött a Másik mellett, így lett újra igaz,

mert ha egek nyílnak, példakövetők a virágok,

s hol kinyílás van, mosolyban a Lélek jár ott.

Partok mögött a szélben zene szól, örök:

tiszta hangközökben tisztult örömök.

Derű-fohász

Ahogy jó neked,

úgy, ahogy jó neked,

lábunk porát égi kékké

derítő, tisztító, emelő,

szélfűtta szeretet.

Jadranka halálára

Úgy kell a menny, mint az a vacsorakenyér és mint az a bor,
mert ha nem a rendíthetetlen irgalom irama fodrozódna itt,
semmibe zúzná palacknyi létünknek titkait partjain az ár,
s nem lenn Ő sem, ki hányódó létrengésben megtalál,
hogylélünk maszatos üvegén át is értse fohászunk,
mit sodródó énünk sötétjén végső imánkba zárunk.

Vízen-járók

A

Nap

ragyog!

Belső tavunk hullámtükrén visszfények dallama pendül,
szikráit ideszűri a Szó, távoli partokig zendül, árad a Jó,
ringó bölcsők bölcsessége vizek felett lebegő dajkaének:

Kicsik vagytok, esendők, mégis épek,

tóvizén jártok, bennetek lépek.

Álmomban...

Álmomban
lebegő jelenlét ölel,
ki van így, láthatlan közel
méretlen időn át mozdulatlan,
határon túl tűnődő öntudatban
idebent mint odakint?
Nézés nélkül
rám tekint,
soha senki se látta,
csak éppen puhább a párna,
beleheli a házat világbíró alázat.

Tavaszi kálváriadombon

Ama

pénteken

a lombok

zöldje

ismét fakó díszletté vásik, a szelíd virág-derű

üres Júdás-vigyorra vált, egyetlen görcsbe rándul

három nap, három éjjel, mintha már hajnal nem jönne soha.

Harmadnap

felfénylik újra

jövőt nyíló,

mélység

anya-mosolya:

„Ne féljete! Itt vagyok!

Kőkeresztjeitek esőáztatta résein piheg,

kapaszkodik, újul a párás moha!

Így éled újra minden megtaposható, gyengéd, ölelő csoda.”

Húsvét

Cseresznyefák virága színt havaz,
szél söpri felhők szirmait,
különös, különös tavasz,
valaki holtta nehezül,
időn túl emeli titkait,
szónoklatok fölé feszül,
az élet csöndje nem szavaz,
a harmadik napon, íme, beteljesül.

Summa

Belső Napunk fénye titkok titka:
élet.
Létünk Istenre tárt kalitka:
lélek.

Golgota-fa

Ámulunk a mustárfák terebélyén, kis magvuk elhal a föld mélyén,
a nyíló Égbe a keresztt a halálon túl is gyökeret ereszt.

Él a fájdalom vetése!

Göcsörtökké meredt kínok törzsén koronája hív itt Fenn,
ágot, rügyet hajt a remény.

Bár nem látom,

elhiszem,

Ég-gyökerű

a lelki fény,

Ég-idegű

a lelki szem,

s az ember végtelen isteni derű *világtengelye, mint a fű.*

Nyíló tükrök

Krisztussal a mai keresztényüldözések áldozataiért

Káprázatokba révedt álmaim szeme vak volt.

Most Általad nézek,

világosságod szelíd árama sejtjeimet látóvá tárja mind.

A kéklő ég közellé tágult virágod.

E kinyílásban mély mosolygás, nézem, ahogy Lelked jár ott.

Lelked jár ott,

s a kinyílásban sebek is nyílnak, véröblös rózsák,

kiömlő ereik lefejezett alkonyok Elébed hozzák.

Elvéreznek,

sötétre válnak, a gonoszság újra és újra elárul,

tengerek irgalma kihűlő szívekig hiába tárul.

Általad látok.

Egek tükrén feszül hajnalait nyíló, estéit vérző világod,

mögötte mély csend: kínod, öletésed,

kápráztató leplek mögül vakító feltámadásod.

„Törzsüknek élnek, érette, általa...”

Andrásfalvy Bertalannak

Ártéri kis
fokok vizein
figyelem villanó
nyomát a fénynek,
kakukkfű-illatú puszták
derengéséig visszarévedek,
ha látok még anyaméh-szelíd,
föld-ölétől viselős, becsület-bölc
tekintetet.

Határtalanul

A tág ölü jövő szerelem-szirmú nő:
szikessé szikkadt múltak felázó erénye,
mag-áhitó földek forrást buzgó szemérme,
Nikodémus titok-éjbe hatoló, eleven reménye:
születhetünk ujjongva-jajongva vénen is a Fényre?

Isten méhében

Látok elválasztott vizeket

ég alatt és ég felett,

fény-szederindán

apró gyümölcs:

osztódó anyasejt

lélekké éltetni

végtelen rejteked.

Magzatlétünk felett

nyugtatod a kezed,

és bizton érleled

égi szederágon

e sok-magvú,

kicsi-bogyónyi

bolygó-kezdetet.

Zsuzsa néni hazatért

*Erdélyi Zsuzsanna emlékének*¹⁹

Teli

a templom,

angyalokkal teli,

hegyet hágtak, lőtöt léptek,

mennybolt-süvegekben ideértek:

kettő lábánál, kettő fejénél,

kettő jobbrul, kettő balrul,

kettő, aki betakarja,

kettő, aki bevezeti a Paradicsomkertbe,

elemíszthetetlen világosság fényeskedjék néki,

most és mindenkoron és mindörökkön örökké,

ammen. Teli a templom, angyalokkal teli.

---

¹⁹ A versben Erdélyi Zsuzsanna Hegyet hágék, lőtöt lépék c. kötete archaikus népi imádságainak mondatait idézem.

Mélyek mélyén

Néha telítődöm,
olykor a lélek megtelik.
Ó, nemcsak kincsekkel, dehogy,
hibáim, bűn és fáradtság,
feleslegek és hiányok
és félelmek is.
Tudom,
hogyan messze
több vagyok ezeknél.
Elmúlik bűn, erény, kedv,
felesleg és hiány mindig elmúlik,
mindig új jön. Hisz csak fennforgás ez,
víznek, szélnek, viharnek kitett malomlapátok...
Múlhatatlan a több:
Barlang-csend tó-tükrén a
mélység öbleit jeltelen rejtő jelenben
sötétén túli fény, éjek csillagrajzásában
arcunkat újrarajzoló jelentés
a feltündöklő Jelben,
új jelenlét, új erő,
ifjuló áldás tárt tenyérből,
egymásért éledő, lélegző ima.

Együtt

Bennfoglalások

koncentrikus körharmóniái,
mindentől független lélegzet-azonosság,
ugyanaz a ritmus. Ki mondja meg már,
melyik szinusz-görbe az enyém,
melyik a tiéd, melyik Istené?

Minden értelmet

fölülhaladó békességben
kiegyenlített hullámminta indul
dobbanásonként az öröklét felől.

Csontváry Cédrus-imája

Nyújtóznak ölelő ágai, áldón tárul a cédrus, békessége nem fér a keretbe,
lábainál hajnalodik még, lombja közé pihenni tér meg az este.
Fönn a méretlen magasság mélykék hullámaiba
ér el,
míg álomba
billen a búbja
az éjen túli sötéttel.

Lenn a táncolók körében szelíden letérdel,
a ritkuló légben sűrű igékkal kérlel, susogása lobban szavakká,
értünk ér égbe, hogy körbe mi véle éledve éltessek egymást cédrus-szabaddá!

Bethániai Mária imája

Az ember-Isten-egyenletben
egyetlenünk Te vagy,
s mi egyenként
egyenetlenül is
egyetlenjeid vagyunk.
A legmélyebb titkaidra
Így tanítasz
egyetlenünkkel együtt,
kivel eggyé tettél.
Egyesült tekintetünkben
Te szólítasz születni
mondhatón is túlra,
halálunkon túlra,
tekintet nélkül sorsra, múltra.
Figyelek, Uram, tanítasz,
a hús még főtlen, sótlan,
Márta sűrög-forog,
lábadnál ülök szótlán.

Anyáról porfátyolban

*„Ez a Mária-arc nemcsak Ég és Föld egyesülése,
hanem az Öröklét és Történet egybe-ömlése is.
Tekintetében Isten-szándék világít rá az emberiségre.”
(Dienes Valéria)*

Sepregettél,
szállt a por a fényességben,
megpihent rajtad, mint atyák szent sátra felett a felhő,
míg derekadon szentélyfüggönyként lebbent
a viseltes kötény.

Hajnalban irgalom-edénnyé
vált anyaméhed,
kétfelől két füge,
s a pászmafény-por
reggeli derű-fátyolában
aláéreszkedett közéjük
a mennyei kenyér.

Akkor először tebenned változott borrá a víz,
s lőn kánai frigy, bemártott falat és kenyér-áldozat,
dárda-seb, üres pirkadat, telten emelkedő alkonyi felhő,
és az irgalom harmatának menyegzői borától olthatatlan,
pünkösdi mámor az anyai szívben, hisz megmondattott:
*Áldott vagy te az asszonyok között,
és áldott Jézus, a te méhednek gyümölcse. Ámen.*

A búvös palást

Láttam magam tekinteted terében
újra megszületni, s nem felsírni,
mint árva testként először,
inkább derűpalástod
alatt felnevetni.
Szélének szele
érint és érinthető.
Nem tudni, ez a szél
honnan jó, hova tér meg,
egy biztos, beljebb simul ránk,
mint a levegő. Beljebb, még beljebb,
legbelül, derűpalástod lelkünk benső burka,
éltet, emel, a pillanat jonháig lendít újra s újra.
Szegélye szélének szele erőt áraszt abba, aki hisz,
be is takargatja, aztán láthatatlanul a társak áhított,
elevenítő, evangéliumi békéjének hálás örömébe visz.

Születésnapomra

Lassan születtem meg.
Először anyám teste által,
aztán gyömöszölt a világ teste,
de lelkem csak a lelket leste,
azt az egyetlent kereste,
aki szabaddá válthat,
mielőtt rám borul
hajnaltalan este.
Szükség újjá
születnetek.
Szólt Isten fia,
és Nikodémusnak is
érdemes volt meghallania,
hogy nem test szül újjá,
nem is lélek, csak Ő,
ki Út, Igazság
és Élet.
Kinyíltak
A felső kapuk,
életre tárt a Jóság,
és lettünk egymásért
múlhatatlan jelenvalóság.

JelenvaJóság

„A kereszténység az egy Személy.

A kereszténység egy Jelenlét.

A kereszténység egy Arc: Jézus Krisztus!”

(II. János Pál pápa)

Kendő,
lepel, felhő:
ittléted hártái,
áttűnő lényed burkai
változó tekintetek terében.
Érkezünk, várakozunk, búcsúzunk,
ki megérkeztem s várakoztam magam is,
bármikor jelenlétedből jelenlétedbe távozhatok.
Fénypamacsokkal játszódnak ezertenyerű platánok,
égből ejtőző csillótestük puhán hajamra tapad:
langy moszatok, nyár illata bódít, jó itt.
Világ-omlásban e sétányon túl
valahol mindig hamu
és pernye hull.
Világra hoztál: világlok.
Világra hoztalak: világítasz nekem
égő nappalokon túl végtelen, tündöklő éjjelen.
Nemcsak jelenem vagy, Te vagy gyógyított múltam,
mi nem élni való, azt Nélküled tanultam,
kivé a létem lenni érlel, a teljesség
immár Tebenned ér el.
Jóságod
rengve öblöget,
mint édes magzatot,
elaltat, lágyan költöget,
lebegtet köldökmadzagot.
Kihunynak oltalmad mélyén
vakító, neon-hideg napok, sötét,
örök közelben szíveddel hallgatok.

Szeretet-meditáció

A
csepp
vizekbe
visszaérhet
és lelkünk is
a szellem terébe,
hol nem gondolhat
mást, csak ami VAN,
és tart elgondolhatatlan.
Én itt éllek s így jól látlak,
sejt-álmaid sejtelveim árján
villanó halak, fényhálót szőnek,
fürgén cikáznak, hullámot fonnak,
térülnek-fordulnak, kötnek, oldnak,
ifjító társ-idővé sodorják agyunkban,
mi időtlen várt minket angyalunkban.
Érték vagyunk, vigyázunk egymásra,
vizeken át röptet az öröklét szárnya,
míg elringat mosolyával a VAN,
óceán-anyaméh-gondola,
elgondolhatatlan.

Feltámadás felé

Kikelet -
És ki kellett
mondani a szót,
azt a teremő Igét.
És kimondta az Atya,
legyen, válaszolt Mária,
és adta önmagát szent Fia.
Ti keleti bölcsek, kik jöttetek
a csillag útját szorgosan követve,
hogy lássátok e Fiút mint gyermeket,
ti keleti bölcsek, kiket az Isten-szándék
passzátnál erősebb Szele nyugatra kergetett,
űzött és hajtott, ti bölcsek, most minket, kódorgó,
elveszett nyájakat s pásztoraikat lassan, türelmesen,
bölcsen, ahogy akkor jöttetek, minket ma kelet kezdetéhez,
Föld-anyánk, Hold-húgunk, Nap-nővérünk gyermekévé születni
visszavezessetek!

Haza Őhozzá

Őhozzá igyekeztél, a Lélek szárnya emelt,
vitt lehelete fénye a tört kenyér elébe,
téren, időn túlra Ővele lenni újra
ugyanakkor, ugyanott,
hol először s egyszer adatott
mindnyájunknak az élő Ige teste,
s múlhatatlan jelenlétté tárult az este.

Történelmet burjánzik most is a vad határ,
de Teste, Vére jelen van azóta, hazavár
ugyanúgy, ahogy ott és akkor adta,
sejtté sajdukt cseppje és falatja:
teremtőn elevenné tett,
megtartó étékké ízesült Lélek,
ehetően, ihatóan végtelen Eszmélet,
bennünk van, Benne mi, valósult ígélet,
Vele egyesülő, újult létünk, íme, istenivé lett.

Ostya

Örökké élned kell!
Költők, zenészek, festők hite
szólongatta nyílni gyermeklelkemet,
halhatatlan hála zengett és énekelt körül,
lassan felnőttem, s akkor megmutattad nekem
a mondhatatlan öröm árát, kínhalálba hulló testedet.
A tested, Uram, a tested, osztottad kenyérben, borban,
itt hagytad étékként, mielőtt belémart az ostor és a szeg,
„Egyétek és vegyétek!” – mondtad, s a magányos falat, ím,
megoszthatón a szeretetünk íze és örömünk ébresztője lett.
Némán fölénk emeli a pap, tiszta, tündöklík, mint a Nap,
megtört tested a megtört ostya, szolgád szelíden osztja,
örökre mellénk léptél, a szentély kárpítja kettéhasadt,
nincsen idő, már tudjuk, nem is volt, csak Általad:
hulló Véred történelmünkben folyammá dagad,
de Tested morzsája gőgünk hegyomlása,
nem kell más, Tőled, Belőled falat,
és dőlnek félő fél-hitek, falak,
mert Te érkezel magad.

Te és én

Beszélek Hozzád, Örök Jelenlét, érzlek, éllek, megszólítalak,
bennem lángolsz, árnyként vetül be kintről Rád a Nap,
a világ ősmélyből izzó, konok ragyogása vagy,
a gondolat megáll, a vérütem kihagy,
perc-zuhanásban nyíló ernyő:
a tudhatón túlra kitárul,
és néma önfelejtőn
gyengéd szívedre
hull sóhajnyit
sejtő sejtéd,
a gyenge
és vaksi
emberi
tudat.

„Barátainnak mondalak titeket.”

Jn 15,16.

Nem apánk szellemével, nem tört anyánk lelkével beszélgetünk,

hanem legelőször és végtére is mindig egyedül Veled.

Apró verébfióka se hull le akaratom nélkül,

a mezők liliomát mind Te öltözteted.

Ifjúságunk is

Téged kérdezz

fakuló ősei s hőzöngve

hőn zengő, korai-kései hősei,

színjátszó álmai árnyéka helyett.

Féktelen, képtelen, „égtelen” kárhozat,

hogy ezt Hamlet, Leartes későn, Ophelia pedig

áradatba merülő, gyenge szíromként sosem értette meg.

Egy verebecske se hull le akaratom nélkül, a liliom pártája sem,

csak az ős ködben „ősködve” hősködő, álmok árnyékán ámuló emberi nem.

Derűénekek

Dúdoló

Éjjel fényem földben ázik,
hajnal harmatán virágzik,
délben lényem ég-viola,
este ágyam csont-kaloda,
álmom úsztat innen oda,
míg mosolyod fütyörésem,
idők méhéig emlékszem:
Jel vagy nekem, küldött ég-szem.
Dúdold e verset, énekeltető,
dallama legyen fejed fölé tető.

Gyermekek babakocsiban

Csermelyarcú a kicsi gyermek,
keze-lába fickándo-zó halacskák.
Mosolyom bölcsőjébe pottyán,
mint arany-sodró víz-ek-be
ügyet-len bo-gár.

Világszám

Szél egében színarany,
színarany szárny, ámulat,
tűnt, hanyatt dűlt szép egéből
szél-szitán szűrt mozdulat.

Moccanatlan moccanók,
fojtott fényű holdlakók,
holtak pányvakötélén
fintor-fürge csodalény.

Föld

Pitypang-buborék a Föld,
szeráfok apró egébe fúrják arcukat,
lábuk körben az ürbe kalimpál.

Aladár éneke

Fülemen átsüt a holdfény,
bejövök, átsüti lámpa,
kimegyek, megint a holdfény,
elalszom, fülem a párna.

Ha gondomat sírom,
sajna, de nem bírom
törölni a könnyem
füleimmel könnyen.

Éjek élete

Hűlt víz mélye minden éjjel,
áramlik holt íze széjjel,
kacsaring a járatokban,
világmélyi fülketokban,
uszony-élre lopva lendül,
haltest sarlóívén pendül,
szúr a szétszórt túskezikra,
pikkelyszilánk, csillag-ikra.

Ég tornya

Telihold a gombja,
Virradat a gongja,
Űr-mély a harangja,
Tengerkék a hangja.

Altató

Lombban aludni tér az árny,
Semmi kis szívének könnyű sátor,
Én is aludni térek, mint az árny,
fénnel álmodom valahányszor.

Őszi estén

Fényes vízre
pillézve-polkázva
ereszkedik ma széjjel
a rebbenő-kerengő ernyőjét
zizzenve táró s elernyesztő éjjel.

Őszi hajnalon

Fényes vízen pillézve-polkázva
ereszkedő levéllel rebben
az ébredő ernyőjét
zizzenve táró,
ellengő
éjjelét
hűvösen
felejtő égjel.

Szonatina

Eső, eső, se én, se ő,
sötét suhint, függönyredő,
se én se ő, eső, eső.

Tanyán

Füvek húrján csalja elő dallamait az alkony angyala,
szelek rugdalják lenn a porban kutyák litániáit,
az esti pihe miseposztó csahos kedvüktől
megszaggattatik: Valaki jön talán!?

Fehér szárnyak közül, rémisztő
libagágogás zshivajából lassan
előtűnik az esteli küldött,
hűlve hanyatlik a fény
zöld-arany ágyba,
a nád sötéten
körül árad,
a pásztortűznek
bogrács-illata támad.

Üvegházhatás

Csupasz fák hegyén végiggurul velünk a sztrádán
a nap vakító, vízszintes, reggeli mosolya,
betűz az ablakon, betűzöm én is,
égi rejtjel, apró mandarinná
érleli arcod, az autó
üvegházában hunyorgó
faunkedvességed visszaüzen
neki délszaki titkot a tökéletes Egyről:
Empedoklész nevetve visszaballaghatott volna
arról a hegyről, ha még Szókratész kubista vonásai
is mind kisimultak abban a létben, hol valaha
egészen biztosan veled éltem.

Noé macskája

Öledbe bújok, így vagy a bárkám,
lét özönében rengve vigyázz rám,
figyelmed deszkák cédrusillata,
derengő mélyedben ringass haza.

Hajmosás után

Fenyőolajat,
tojást, citrom levét
búbomra pacsmagoltam,
vártam, telítődjön a tincs-tömkeleg,
szorgosan öblítettem,
száradáskor sörényem szövete
fényt szitált, tajgaillata sátrába vont ...

Logosszal osztózón

Okozatok okait okolni
oktondi ontológia,
oknyomozó okoskodást old
jonhomból lombozó
óhajok otthonos szomja.

Macskaszem-Jancsi

Meseszép

Macskaszem-Jancsi

tizenkét éves kislány.

Ha macskaszemével

egészen közélről

szemembe néz,

ámulok,

hogyan lehet

macskaszemjancsis

ennyire, mikor macska-

szemetlen anyját búvöli?

Küklopsz

A képernyő

kékje kénláng is lehet,
hozhat az estébe tenyérnyi eget:
fények villannak, szellemi lények,
átcikkan boldog ígézet: éveken túlról
bölcс idézet. Könyvemmel kettecskén
társalogni pásztoróra, gépemmel elmék
hálóját fonni magánszalon, pedig csak
egyszeműm villog az asztalon.

A hálót

szobámba vonni halfogás lehet,
csodálatos, ha van, ki segítsen, hol merítsek,
szelídíti az egyszeműt, hisz elvakul, ki elvadul.
Az én szívem sokat csatangolt, de most már okul és tanul.

Lélekmelegítőm

Reményeidbe burkolózom, tiszták, áttetszők, mint az ózon,
szenvedélyed a józan, bátor, mennyei fényre szomjas mámor,
őrangyalod derű-kabátját győztes, harci szelek cibálják.

Te

Találkoztunk,
mielőtt vége lenne
ennek az amúgy is elmúló világnak.

Fényeket gyűjt a szemed, fényeket továbbít,
fény-áteresztőnek, fényrendezőnek, fény-keresztelőnek,
kezed égre nyíló enyhely-kelyhével fénykeresztstülőnek látlak.

Köszönöm szemed villanásában egymásba lobbanó múltad és jövőd,
köszönöm benned a túlról érkezőt, a „másként” szólamot, fűgát, partitát:
köszöntlek téged, múlásnak ellenálló máslet-partizánt és iker-garabonciást
a jelkép-óperencián túl, hol az üveghegy naponta láthatártalan kószálni indul.

Fény-e-tető

Megépült a templom,
porló múlt fölé magaslott,
élő boltíveit tenyereddel tartod,
kertjeiben a fényt veted és aratod,
csűrödbe takarod, lisztedbe kevered,
fénypászma-pászkával madarad eteted,
így osztod magadat madár-magamnak,
így küldi lángjait havaknak árva Nap,
hogy magányáig visszaragyogjanak.
Derű-dialóg! Csak hunyorogtam,
ha jöttek újabb és újabb telek,
mielőtt találkoztunk volna,
és e társat ígérőn élő,
havas tetőn égő,
égig érő
párbeszédben megsejtettelek.

A csudálatos nagycsaládos

A galaxis fénytál, a Nap benne ugrál,
bukfencezik, tekereg, bolygókat görget,
pörögve táncol, mosoly-sort rajzol,
pályáján csörtet, ifjan viháncol.
Tüze még katlan, mégse lakatlan már a léte,
heve enyhült, ugri bolygókat kapott cserébe,
s a Földön életre vezetget minket a fénye.

Mindszent

A kései, őszi fényben,
szőlő- és halott-szüretelésben
a hordót lezárni, temetőt bejárni
indít téged az évszak évről évre,
hívsz engem, ki csak írogat,
nézzük együtt a sírokat.

Szívedben mind életet talál, kiket présbe töltött a halál,
bordáid között múltjuktól kiforr a derű, mint dongák alatt a jó nedű.

E-mail (FW)

Egy
simogatást
küldök,
suhogó fénytől kaptam égi leheletbe takartan,
mikor éppen semmit sem akartam.
Megérintett,
küldöm tovább,
hogyan betakarjon,
csak benne élj,
s a szíved
végre
semmit se akarjon.

Vasárnapi vendég

A házunk faláról mállik a vakolat,
szobánk túl magas, huzatos, könnyen kihűl,
de fény járja keresztül az ablakokat,
s a derűs eszmélet átmelenget belül:
a Létet magát ma vendégül láthatom!

Karcosan bódító, édes fénysziporkát
üres pohárból iszik mohón, a gallért
csöppentené, ha volna, aztán nekilát
vakító fényesre nyalni minden tányért,
s napsugár-táncot lejt bennük az asztalon.

A házunk faláról mállik a vakolat,
szobánk túl magas, huzatos, könnyen kihűl,
de fény járja keresztül az ablakokat,
s a derűs eszmélet átmelenget belül:
ma is az öröklét heverész ágyamon.

Halacska

Keresgélem a szavakat, Uram,
áldásaidat nemcsak élni, de köszönni is.
Cseppenként is csodás óceánléted hatalmában
fürösztesz, eszméltetsz, derűs forrásaid buzgón áradó,
élő vizeinek fényesen csillogó halacskája vagyok immár,
hogy köszönetet csak némán tátogjak, s nehogy megint írjak
újabb, dadogó verset Hozzád, bár tudom, megbocsátod.
Köszönöm, hogy lényed mélyeiben elmerülhetek,
magasságod felé úszhatok én apró, Benned
mondhatatlanul boldog ICHTHYS.

A belső mosoly kertjében

Véred ereibe tágulok, leheleteden ámulok,
tavaszi kedved, derűd irama
magzati életinduló:
sejtszaporázó
birsalma,
meggy,
körte,
eper,
dió.

Szirmok

örvénye bennünk,
ó, ti gyümölcsfavirágok,
kilehel, befogad irgalom illata,
de jó csak nézni, tekingetni a fényben,
Édenbe teljesen visszabutulva csak nézni tireátok.

A belső mosoly kertjében lengő fény alatt átölel, elragad
nagy, csendes, virághabos, vakító, tünde, örökké tűnékeny áradat.

Őrőla

„Mi (a pap és laikus)

a végtelenségben és az örökkévalóságban csodálatosan igé-
nyeltetünk Általa.”²⁰

„Jézus Krisztus nem a törvényt eltörölni, hanem azt betölteni jött e földre. Azt jelenti, hogy a különböző világnézeteket egyedül Krisztus változtathatja meg. Azt jelenti, hogy nekünk nem új világnézetet, tehát másfajta világot kell adnunk azoknak, akik számára új életet szeretnénk adni bizonyágtételünkkel, hanem magát Krisztust kell adnunk. Evangéliumot, örömuzenetet kell vinnünk másoknak, nem új törvényeket, tehát végeredményben új nyűgöket.”²¹

---

²⁰ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 14.o.

²¹ Karácsony Sándor: A magyarok Istene, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2004, 185.o.

Pütkösdí kontemplációk

Új élet

„Ezt az élethez vezető új utat Krisztus a szentély függönyén, vagyis saját testén keresztül nyitotta meg nekünk.”²²

Saját testünkön keresztül életre vezető utat nyitni?

Miféle kapcsolat ez?

A szülés!

Krisztus újjászüli, testét és vérét adja értünk. *„Aki eszi az én testemet, és issza az én véreimet, az én bennem marad, és én őbenne.”²³* Őbenne lenni nekünk, és Őneki bennünk lennie egyszerre életadó újjászülés és újjászületés. Ehhez képest minden más kapcsolat legjobb esetben is csak nemes ideákkal olajozott társadalmiság. Ő mindig az újjászülés és újjászületés erejével éltet az evangéliumi jelenetekben is. Ezt kell megtanulnunk Tőle, az Ő minket pillanatonként újjászüli, feltétlen szeretetét, és legelőször is Őt kell feltétlenül szeretnünk, hogy az élethez vezető új utat megnyithassa nekünk minden pillanatban.

---

²² Zsid 10,19-20

²³ Jn 6,57

Derűs csendességben

A mi egymás iránti szeretetünk minden fajtája az isteninek halvány visszfénye, tükör által homályos. Egymás iránti szeretetünk görcsét és félelmeit a még tágasabb kinyílásban feloldva, szétoosztva csendesíthetjük le. Az Ő Szellem, Pneumája, Szentlélek ugyanis nem az ösztöndinamika útján járja át lelkünket tudattalan mélyekig és testünket sejt-mélyekig, hanem a maga saját módján fentről lefelé a szellem-lélek-test „útvonalon” üdvözít oly erővel, ami a pszichoszomatikus történések öröménél elmondhatatlanul maradandóbb, termőre fordítón áldott, megelevenítő, gyógyító, újjászülő, mennyei feltámadás-íz. Isten derűs mosolya átvilágítja sejtjeinket, minden sejtünkön egyenként és együtt is áttetszik az Ő mennyei élete, anyaginál erősebb valósága, amikor Vele, Benne és Általa vagyunk úgy, ahogy Ő egymásra bízva övéit ezen a világon.

A Szentlélek, a Pneuma Hagios áldó, üdvözítő, mennyei jelenlétének visszfénye az emberi kedélyben a derű. Ha nyitva vagyunk Őrá, akkor a szívünk tiszta lesz, mint a felhőtlen égbolt, és szellemünkkel közvetlenül kapcsolódunk Őhöz, az Ő Szent Szelleméhez, ahogy a derűs égbolton át égi és földi zavartalanul összeér. A derű a megnyílt menny felé megnyíló eszmélet.

A félelmet vagy gyűlöletet keltő vallási képzetek kivétel nélkül mind hamisak. A Szentlélektől, pontosabban a Szent Szellemtől²⁴ érkező érzés, akarat és gondolat mindig borút derűre fordítón gyógyító erejű. Talán már nem is mi érzünk, akarunk, gondolunk ilyenkor, hanem élünk Őáltala. *„Amit szem nem látott, fül nem hallott és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.”*²⁵

---

²⁴ Az eredeti bibliai szóhasználat görögül és latinul is különbséget tesz lélek és szellem között. A lélek görögül pszüché, latinul animus, a szellem görögül pneuma, latinul spiritus.

²⁵ 1 Kor 2,9

S e derűs csendességben termővé fordulunk Őbenne, mint jó földben a mag: „*Isten országa olyan, mint amikor az ember magot vet a földbe. Utána akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan. A föld magától hoz termést: Először szarát, aztán kalászt, majd telt szemet a kalászban. Mikor pedig a termés engedi, az ember mindjárt fogja a sarlót, mert itt az aratás.*”²⁶ „*A Lélek (a Pneuma) gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívésség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.*”²⁷

Fájdalom és irgalom

A szeretet lehetővé teszi számunkra, hogy mélyen átérezzük annak a fájdmát, akit szeretünk. Éppen ez a szeretet egyik ajándéka, áldása, hogy megnyitja a szívünket a másik fájdalma előtt. Az átértett fájdalom megrendít, a megrendülés pedig olyan lelki-szellemi erőtbblet terem, amely beteljesedni segíti azt, akiben keletkezett, és gyógyítja a másikat, aki felé irányul. Így szül a fájdalom irgalmat.

Az irgalom egyszerre gyógyító és beteljesítő lelki-szellemi erőtbblet. Az irgalom szüli a gondoskodást, a gondoskodás a törődést. A törődés éppen ellentéte a letörtségnek, mert az irgalom „energetizál”, étellel telít, erőt terem bennünk arra, hogy a gondoskodás és törődés révén beteljesedjünk és gyógyítsunk, míg a letörtség „enervált”, energiátlan, elesett állapot.

---

²⁶ Mk 4,26-34

²⁷ Gal 5,22-23

A „teremtő fejlődés” a létezésnek ásványi és növényi szintjein még fájdalommentes. Az állati életben jelenik meg először a fájdalom, s a Szeretet Szelleme megtermi a fájdalommal párban az irgalmat: Krisztus élete, szenvedése, értünk vállalt halála, feltámasztása, mennybemenetele, Vigasztaló Lelkének pünkösdi kiáradása Isten irgalmának mesterműve.

Krisztus minden csodatétele az emberi fájdalom és szükség enyhítésére felindult, irgalmas szeretetsoda. Számomra a legmegrendítőbb Lázár feltámasztása János evangéliumában. Kiderül a szövegből, mennyire szerette egymást a három testvér, Márta, Mária és Lázár, és az is tudható több más igehely alapján, hogy ők hárman nagyon szerették Jézust, szívük mélyével érezték, tudták, ki Ő, és hittek Benne. Jézus pedig önnön isteni és emberi szívének végtelenül egymásba tükröződő, örökkévaló mélységének szeretetével éltette mindhármukat együtt és egyenként. Lázár feltámasztásában a szeretet mennyei VALÓSÁGÁNAK csodája tárul fel. S a szeretetlenek annyira megbotránkoztak a szeretetnek e számukra félelmetesen felfoghatatlan VALÓSÁGÁN, hogy „attól a naptól fogva már csak azon tanakodtak, miképpen öljék meg Őt.”²⁸

Az irgalom ellentéte a kegyetlenség, a kegyetlenség okozta fájdalom gyógyszere pedig mindig az irgalom, s nem a visszavágás.

---

²⁸ Jn 11,53

Isten agapé-szeretete

Farkas József erős hangsúllyal ír arról, hogy „Jézus a bűnösök barátja. Nem a bűnösök bírāja.”²⁹ Jézus együtt érez a bűnös emberrel. A terméketlen fügefának semmi erénye sincs, jó ideje feleslegesen foglalja hasznosabb növények elől a helyet, minden más kertész rég kivágta volna. Jézus, a bűnösök barátja a terméketlenről is gondoskodik, ki tudja, hátha egyszer talán termőre fordul, ahogy végül mégis hazatért a tékozló fiú és megkerült az elveszett bárány.

Az isteni Szellem tudja, bűnösnek és erényesnek egyaránt újjá kell születnie, hogy bekövetkezzen a megfordulás az engedetlenségből Isten felé. Ez a megfordulás a szellemi dimenzióra még ki nem nyílt beteg és bűnös lélek számára a gyógyulás és megigazulás egyetlen útja, s ebből a szempontból mindegy is, hogy újjászületése előtt az Istentől elszakadt lélek a világ szerint erényes volt-e vagy bűnös. (Gondoljunk a keresztfán megtérő latorra.)

Mit mond az erényesnek? Szeresd ellenségedet! Az ellenséget szeretni ugyanis túl van az erényességen, az ellenséget szeretni, az ellenséget szeretettel gyógyítani Isten képessége. Az erényt lám, nem megdicséri, hanem a "szeresd ellenségedet" parancsával túllendíti a pusztá erényességen, továbblépteti az Isten Szellemeivel való egység irányába a tökéletes beteljesedés felé.

A bűnöst pedig azáltal készíti fordulatra, hogy bűne ellenére szereti, mert Ő tudja, a bűnösnek éppen erre van szüksége a megforduláshoz. A bűnösök tragédiája mindig az, hogy ezt nem merik elhinni, kicsi a hitük ehhez.

---

²⁹ Farkas József: A pneumatikus ember. 1995.Bp. 20. o.

Jézus más tükröt tart nekünk, mint amilyet mi szoktunk tartani magunknak és egymásnak. Az Ő tükrében teremtettségünk fókuszába állítva látszunk, hiszen Felé fordulva az Ő fényében olyannak látjuk magunkat, amilyené leszünk Általa, Tőle elfordulva pedig az Ő fényét saját árnyékunk takarja el.

Személyiség szintek és kísértés

A liberalizmus emberről alkotott képét közvetítő, közismert, Maslow-féle szükségletpiramis szintjei a Szentírás Szentlélek-nézőpontjából a Sátán három kísértésének egymásra épülése. Karácsony Sándor eszmélkedése alapján világossá vált számomra³⁰, hogy a boudadi személyiség-zónák³¹ is megfeleltethetők Krisztus háromszori megkísértésének. Maslow és Boulad rendszere szerkezetileg szinte azonos, tartalmilag, az értékrend és emberkép tekintetében viszont homlokegyenest ellentétes egymással.

1. Szociális szint - a megélhetésért vívott küzdelemben alakul ki az ember szerep-személyisége, a persona, aki a köveket folyamatosan kenyérré igyekszik változtatni, ma már meglehetősen tudományos eszközökkel. És ami még ennél is rosszabb, másokat is saját kenyérévé igyekszik alakítani ahelyett, hogy önmagát kenyérként adná, mint Krisztus.

Krisztus válasza: Isten Igéje énbennem, keresni mindenek előtt Isten országát. Krisztus válaszát követve pedig először az öembernek mint szerepszemélyiségnek a halálát végzi el bennünk a Szentlélek, ha Őt választjuk.

---

³⁰ Karácsony Sándor *A magyarok Istene* c. kötetének *Egyházi életünk holnap* c. fejezete

³¹ Henry Boulad magyar fordítással ellátott előadásai az interneten megtalálhatók. Sok-sok könyve jelent meg magyarul.

2. Egzisztenciális szint – a második kísértés a „nem olyan vagy, mint más”, ez az individuum, az egyén legnagyobb kísértése.

A Megváltó válasza: Isten akarata énbennem, teljesíteni Isten akaratát – Az őemberünk mint elkülönült egyén is meghal ekkor, ha válaszában követjük Őt.

3. Ontológiai szint – az ember nembeli lényegének a megkísértése:

Emberi léted emberi méltósága az, hogy hasonlatos vagy Istenhez, minden a te „éned” függvénye, minden a tiéd, abszolút szabadságod van a lét birtoklására, a lét öntörvényű meghatározásának lehetősége adott számodra, élhetsz vele.

Krisztus válasza: A szabadságom Isten szabadsága énbennem. Átadni a szabadságomat Istennek egészen és megtalálni magamban. Általa az Ő tökéletes, teremő erejű, mindent egyszerre éltető és átölelő szabadságát. Ez az ego teljes és végső megsemmisülése a pünkösdi Lélek erejétől áthatva a maradéktalan alázat révén. Csak ekkor történik meg az őember teljes levetkezése, ha a pünkösdi lélekkel tudunk Krisztusban egymásért élni.

Személyiségszintek és újjászületés

Az Angyal-könyv³² az evangélium Szentlélek-szellemé által ugyanabban az irányban formálja a lelket, amerre Boulad³³ belső ösvénye vezet a személyiség-egyéniesség-személy útvonalon az ego kis- és nagy-halálán túl a teljes kinyílásig, amelyben a Pneuma

---

³² Az angyal válaszol – Lejegyezte Mallász Gitta, Fekete Sas Kiadó, Budapest, 2010

³³ Henry Boulad előadása a személyiségzónákról – Elhangzott a Párbeszéd Házában 2014. július 17-én, megtekinthető:

<https://www.youtube.com/watch?v=ivn0v7wXkUs> [2016.03.15.]

végre tökéletesen átvilágíthatja az egós reflexektől egészen megtisztított, kiüresített lelket. Az Angyal-könyv megértéséhez és befogadásához ezért kiváló elméleti háttér Boulad előadása a személyiségzónákról, a bouladi személyiségzónák elméletének hitelességét pedig a mindennapi lelki küzdelem gyakorlatával támasztja alá az Angyal válaszol c. kötet.

A Boulad által bemutatott lelki-szellemi szűk ösvény leg-szorosabb fordulója, evilági észjárással legfélelmetesebb kaptatója a nagy-halál, hiszen itt utolsó önvédelmi reflexünk, a méltóságunk feladása történik meg. Érdekes az Angyal-könyvet mint gyakorlati útmutatót olvasni a nagy halál végső tágasságra nyitó szűk keresztmetszetének felderítése, kitapogatása végett, hiszen itt, ezen a ponton váratlanul újra teljes a sötétség a belső, lelki-szellemi ösvényen, s hirtelen érkezik a vakító fény, ahogy Pál apostol életébe érkezett meg a damaszkuszi úton. Pneumo-pszicho-szomatikus mélységeit ennek a fordulatnak más hitvallók konfessziói, pl. éppen Boulad előadása és az Angyal válaszol c. kötet tanúságtétele alapján sejthetjük meg.

Az Angyal válaszol c. kötet párbeszédeiben sürgető következetességgel tereli az angyal az üzenetére nyitott fiatal, háborútól megkínzott, kereső lelkeket a szellemi tekintetben beteljesítő lelki kiüresedés, a kis- és nagy-halál felé. Az Angyal-könyv telis-teli olyan mondatokkal, melyek az ego burkának feltörését, teljes lehullását mozdítják elő. Maga a csoda ebből a szempontból is ez a könyv!

Akarat és alázat

Egyedül a kereszténység fejezi ki az emberi szabad akarat következtében feltáruló paradoxont: Isten nem az erősek, hanem éppen a gyengék, a kiszolgáltatottak képében tűnik fel a történelemben. Mindent meg lehet vele tenni, minden gonoszságot, ahogy

a gyengékkel, kiszolgáltatottakkal is mindent meg lehet tenni immár globális méretekben és ökológiai tekintetben is. Ahogy nőket meg lehet erőszakolni, úgy földanyánkat is. A gyengék kiszolgáltatottsága Isten lényében sebként tárul fel. A kereszthalál ezért Istenünk lényegi valósága, de csak annak egyik fele!

Isten valóságának másik oldala teljesen ellentétes a kiszolgáltatottsággal, mert az a Szentléleknek, Isten Szent Szellemének minden emberi szabad akaratból eredő gonoszság és esendőség ellenére is győzedelmes ereje. A bűnbánat éppen emiatt elmondhatatlanul lényeges mozzanat a keresztény lelkiségben, hiszen a bűnbánatban e kettőt egyszerre kell meglátnunk a szívünkkel: egyrészt Isten értünk vállalt kiszolgáltatottságát, másrészt Isten gyarlóságaink, bűneink, Tőle való elfordulásaink ellenére is győzedelmes szeretetét. Neki elmondhatatlanul kedves az elveszett és megkerült bárány, a tékozlásból hazatérő fiú.

Mai világunkban történelmi létkérdéssé vált, hogy Isten immár globális, emberiségléptékű sebzettségét és kiszolgáltatottságát az Ő Szellemének győzedelmes szeretetével minél többen meglassuk és bűnbánattal, alázattal, lelki-szellemi fordulattal gyógyítsuk.

A pedagógusi „keskeny út”

Tanár akartam lenni, a szépség, a jóság, a bölcsesség és a szentség szeretetére tanítani a gyerekeket.

„Alkossunk együtt!” – ez az én utam. Sok szenvedés árán a merev rendszerben a gondviselés támogatásával rátaláltam erre a keskeny útra, melyen a jóság, a szépség, a bölcsesség és a szentség szeretete az eredeti módon, a teremtés módján világolhat egy alkotóközösség létében.

Minden közösség alkotóközösség, alkotás nélkül nincs közösség. Ha az együttes tevékenység eredménye nem szép, jó, bölcs és nem Istené, tehát szent, akkor az nem alkotás, hanem vagy a tömeggé alacsonyított emberrel megvalósított tömeggyártás, vagy a magányos egyén kényszerképzeteinek ráerőszakolása közönségre. Míg megtaláltam a helyemet a pedagógus pályán, saját szenvedésem árán megtapasztaltam e két legnagyobb kísértés poklát is a keskeny út két oldalán. Az egyik a tömeg-ember, a másik az ego-ember. Egyik oldalról a bárki által felhasználható nyájösztön, a másik oldalról a szintén bárki által meglovagolható önimádat.

A fogyasztói társadalomban a profithajhászó háttérérdekek éppen e két legerőteljesebb kísértés mentén hajtják uralmuk alá, teszik fogyasztói rabszolgává az embert, aki eredendően szabadságra született személy Krisztus misztikus testében. E misztikus test a Szentlélek által szabad személyiségek szövetségének élő közössége mindig, soha nem arctalan tömeg.

A tömegoktatás ugyanolyan zsákutca, mint minden más tömegtermelés. Nem termel egyebet, mint tömegembert vagy lázadó különcöt. Tisztelet a még eredeti módon működő családokban felnövekvő, örömteli kivételeknek! A tömegoktatás rendszerében hiába tudtam, hogy ez így nem szép, nem jó, nem bölcs, évtizedek kellettek, míg kínlódások árán kimunkáltam a gyermekek közötti *szelíd, személyes és közösségteremtő jelenlét művészetét*. Ezért tanultam drámapedagógiát, ezért lettem könyvtárostanárra, ezért kerestem a lehetőségeket a művészeti nevelés kincsestárában. Karacsony Sándor szavával: mindig „növelő-nevelő” akartam lenni.

Utószó

MINDEN MÁSKÉNT VAN

(Pünkösöd óta...)

Kivételes, istenáldotta tehetséget köszönthet e kötet olvasója. Ritkán írom le ezt a kifejezést, ám az is igaz, ritkán találkozunk ezzel a felismeréssel. A kötet írásai az egységről szólnak. Az élet és a világ, az érzelmek s az agyunkban állandóan vívódó ráció, az akarat, az életérzés és a hit élménye összetartozik a szerző szövegeiben. Ha hasonlatban fogalmaznánk a műegészt, azt mondhatnók, mívés szöttesre, vagy puha nemezre találtunk. Elszólja magát a szerző is, s megerősít: „Belefilcesedtem szálanként lassan én is,/ Sok törődött társsal összevegyülten/ része vagyok a titokminta sarkába ragadtan.” Akár a nemez, finom és erős egyszerre a vers.

EGYSÉG-élményt nyújt a könyv, amelyben ötvöződnek az autonóm ember tűnődései, izzó kontemplációi a társaslény mély/magas lelki hullámozásainak képeivel. Mi ez? – kapja fel a fejét a gyanútlan olvasó a poézishez tapadó filozófiai és teológiai gondolatokat olvasva. Pedig jó, ha újra megszokjuk, a szerves gondolkodás csak a képi szemléletbe és konkrétumba ágyazva ad távlatot. Az igazi filozófia nem absztrakt fogalmak halmaza, és az evangéliumi teológia nem kegyeskedő mantra-morzsolás. Mindkettő lehet szemléletes, mellérendelésen és társas-logikán alapuló isten-keresés. Orisek bátran néz olyan előzményekre, mint a francia Simone Weil, vagy a magyar tudós Karácsony Sándor és Farkas József lelkész. Mindenekelőtt Karácsony Sándor költészetbe emelését tartom felfedezésnek, mérész újításnak, bravúrnak. A társaslélektan hazai megteremtője, a neveléstudomány modern (máig alig ismert) megújítója hitvalló keresztényként több könyvet is írt az ember transzcendens viszonyáról.

A „Magyar világnézet” s főleg a „Magyarok istene” című művei szokatlanul őszinték, önfeltáró jellegűek. Ezekre rágombolni az ismerkedő ember poézisét több mint ötlet, igazi trouvaille.

A szerző költészete erősen gondolati, de teleszórja a vidéki lét, a családayai élet hétköznapi képeivel („Kusza csírák tömegmagánya,/ kalásztalan kenyerek,/ táplálékgöröngyök,/ éhség aranyrögei” – Pityókák), vagy összeszikráztatja az áhítat élményét a konyhai kötelezettséggel és e kettőből derű születik („Újjászülsz engem, Istenem, / (csak az a töltött káposzta közben le ne égjen)”. A költő tanár, könyvtáros, családaya és a kultúra szervezője. Ez az első kötete.

Képeiből nem hiányzik a játék („macskaszemjancsis / macskaszemtelen anyját bővíti”), de jelen van a nagy, s megkerülhetetlen költőóriás, József Attila tünődéseire rímelő áhítat („Az este tócsák-ból issza / hamvadó színed, /baktató bogár nyomát / betűzi ritka álom, /szobád a hűvös őn/ egy ingaszálon.”)

Verseinek zenei háttérrel ad, hol hangzó dallamokkal, hol szabadvers-szerű sodrás ritmusával („napszitta kézfejeként mint/ asszonyok rétesnek a tésztát/ hatalmas áttetsző levegőhártyát / lebegtettek esővert bütyök-ormok/ hegyláncok hulláma vonta szét egek/ érzékenyen vibráló membránfeszülését”)

Istenkép és emberkép. A költészet és lírai evangelizáció modernsége a sokak számára még mai is meghökkentő képekben fénylik fel. Amiről Henri Bergson, Henri Boulad és mások írtak megrendítő állításokat (a keresztény Isten-kép anyai arcáról), azt Orisek Márta könnyed természetességgel, asszonyi ihletettséggel hozza közel („Isten méhében...”).

Az elmélkedésekkel együtt nem ájtatos, nem kegyeskedő a könyv. Nem tudóskodó, de emberi módon, mindennapi módon filozofáló. Nem iskolásan leckefelmondó, hanem az evangélium mélyére lemerülő, bátran, a szóma-pszüché-pneuma hármasságában gondolkodó írások ezek. Egy állandóan szellemi úton lévő, Teremtőjével,

Szabadítójával és Isten Szentlelkével benső párbeszédet folytató modern, mai személy avatja be az olvasót a kontempláció fényéibe.

Ünneplésről szól Orisek Márta kötete. („az igazi ünnep áll már,/ és tetőtől talpig mosdik a mostban,/ a fejünk búbja bizsergő toronygomb...”) Isten és ember, ember és a másik ember, szülő-gyerek, szemléletesség s fogalmiság közös ünnepén ott a kötet címében felragyogó szó: PÜNKÖSD. Tudható, ez a szó sokaknak nem sokat jelent. Pedig a – szerző által szerencsésen megidézett – Márai sor ehhez segítséget, értelmezést ad. Azaz „minden másként van”. Pünkösöd óta, Övele, Óáltala és Öbenne.

Szólnunk kell még a könyv ráadásáról, „desszertjéről”, a faragott szobrok fotóiról. Méltó a gyermek az apjához, s az atya is méltó gyermeke alkotásaihoz. Van egy – autodidaktából a művészet magas szintjére növekedett – fafaragó szobrász Magyarországon. A Pázmándon született Orisek Ferenc nem dobozolható bele a „naiv alkotók” ismertető skatulyáiba. Karakteres, egyéni vonású portréival, egész alakos szobraival (különösen a kiemelkedő keresztút figuráival) magas szintű formaművészt mutat be a kötet szerzője, tanárnő gyermeke. Apa és lánya művei e könyvben együtt fejezik ki a fájdalom és öröm örökké komplementer életállapotait. A vidéki sors kemény tisztessége s az értéket megőrző, életet továbbadó méltósága látható ennek a „kemény fából faragott” embernek a szobraiban. Az atyai alkotásokra okkal lehet büszke a lánya.

Orisek Márta Pünkösdöt, ezt az erőt adó, vigasztaló, megvilágosító eseményt lézerfényként írta le. A lézerfényben valóban másként van a világ, az élet. A hologram a lézer által lesz látható. A „minden egész eltörött” (Ady) korszaka után itt az ideje, hogy a részekben-látás kicsinyessége helyett tudatosítsuk: mi mind az Egészre kaptunk meghívást. Ezt üzeni a könyv. S ezt megkoronázzák Karácsony Sándor tündökletes szavai – Krisztus által élni a világgal, az étellel, a másik emberrel „a legnehezebb feladat a világon, mert szolgálat, áldozat és szeretet nélkül megvalósíthatatlan.”

Budapest, 2015 nyarán

Deme Tamás

Tartalom

Őnélküle	15
Őfelé	39
Ővele	77
Őbenne	89
Derűénekek	123
Őróla	141

Két fajtája van az „átlátható” embertípusnak. Az egyik korunk „remekműve”, a másik az álarc nélküli örök Ádám. Mindkettő Isten teremtménye s így a tulajdona is. Az első, egészen kiüresített embertípus semmivel nem akadályozza a manipulátorok dolgát. A második embertípus is fogoly, a gravitációs középpont, a Teremtő fogja, aki előtt az ember egészen másként és más okból átlátható. „Úr vagyok (...), aki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessek kinek-kinek az ő útjai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint” (Jer 17).

ORISEK MÁRTA ezt a második embert mutatja be az olvasónak a hitttel átszőtt költészet nyelven. Költői nyelve a hit nyelve – tehát a kereszt nyelve. Mert a hit – minden vád ellenére – nem ópium, de szenvedés. Értelmes szenvedés. Minden vers ennek a tapasztalatnak a lenyomata. Minden, ami van: értelmes. „A tüdő megáll, a légszomj kéje / létcserét ígér” (Sátrunk). Ezt az üzenetet csak azok hallhatják meg, akik nem félnek látóvá vakulni (Most!) Vakon is látni az képes, aki magára ölti a pünkösdi időt. Kilépni a pünkösöd előtti időből, elhagyni a pünkösöd előtti állapotot nem jelenti az emberi mivolttól, gyöngeségektől való megszabadulást. Annyit jelent csupán, hogy itt már, és ezután már nem lehet olcsón hozzájutni jó lelkiismerethez. Pünkösöd után élni annyit tesz, mint emberül élni, eredeti módon: lélekkel, lélekben, Lélek által. Aki így él, tudja, hogy az ember „nyugvó nap az égen” (Krisztus), hogy ezen az égen „halkabban élnek a felhők” (Advent, adveniat...!), mert itt mindent benőtt az ég...

Orisek Márta kötete zarándoklat az égbe.

Iancu Laura